

Приватна непрофитна високообразовна установа
Самостојна висока стручна школа
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС
Скопје

ИЗВЕШТАЈ ОД САМОЕВАЛУАЦИЈАТА
на
Приватната непрофитна високообразовна установа
Самостојна висока стручна школа
Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје
(за периодот од 2016/17 летен семестар – зимски семестар 2019/20)

Скопје, април, 2020

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	1
1. ВИЗИЈА И МИСИЈА	4
1.1. ВИЗИЈА НА БАС.....	4
1.2. МИСИЈА НА БАС	4
2. СТРАТЕГИЈА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ВИЗИЈАТА И МИСИЈАТА	5
3. ОПИС НА БАС.....	6
3.1. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА БАС	6
4. СТУДИСКИ ПРОГРАМИ	12
4.1. ОПИС НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ	12
4.1.1. Студиска програма на прв циклус на студии по оперативен менаџмент	12
4.1.2. Студиска програма на прв циклус на студии по бизнис менаџмент	13
4.1.3. Студиска програма на втор циклус на студии по стратешки менаџмент (двегодишни студии – стара програма).....	15
4.1.4. Студиска програма на втор циклус на студии по стратешки менаџмент (едногодишни студии – нова програма).....	16
5. НАСТАВНИЧКИ И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР	17
6. НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	25
6.1. ИНТЕГРИРАНА НАСТАВА.....	25
6.3. ПОГОДНОСТА НА МЕТОДИТЕ ЗА ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊАТА И ВЕШТИНИТЕ	29
6.4. ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ	30
6.5. ВЕШТИНИ ЗА КОИ СТУДЕНТОТ СЕ ОСПОСОБУВА ВО ТЕКОТ НА СТУДИИТЕ.....	31
7. СТУДЕНТИ	31
8. ПРОСТОРНИ МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ И ЛОГИСТИКА	32
9. НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА.....	35
9.1. СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД ЗЕМЈАТА	35
9.2. СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД СТРАНСТВО.....	35
10. АПЛИКАТИВНА И НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	37
11. ФИНАНСИРАЊЕ	41
ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ.....	42
1. ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	42
2. НАУЧНО- ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ.....	44
3. АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	44
4. РАЗВОЈ НА НАСТАВНИОТ КАДАР	45
5. ШИРЕЊЕ НА ДОСТАПНОСТА НА БАС.....	45
6. ИНФРАСТРУКТУРА	46
7. КОН БЕСПРЕКОРНО РАБОТЕЊЕ	46
8. РАБОТА СО СТУДЕНТИТЕ	47
9. ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ	47
ПРИЛОЗИ	48

ПРИЛОЗИ

- Прилог 1 : Преглед на студиската програма оперативен менаџмент по семестри за прв циклус на студии
- Прилог 2: Преглед на студиската програма бизнис менаџмент по семестри за прв циклус на студии
- Прилог 3: Табела за наставнички и соработнички кадар
- Прилог 4: Компетенции и вештини за оперативниот менаџер
- Прилог 5: Компетенции и вештини за бизнис менаџерот
- Прилог 6 : Преглед на простории и опрема
- Прилог 7: Листа на партнерски организации каде се реализира ТСП
- Прилог 8 : Анкетен прашалник за наставници
- Прилог 9: Анкетен прашалник за студенти
- Прилог 10 : Чек листи за предметна програма
- Прилог 11: Чек листи за студиска програма
- Прилог 12: Интервју за менаџментот на БАС
- Прилог 13: Чек листа за ментори и партнерски организации
- Прилог 14: Чек листа за вработени студенти
- Прилог 15 : Чек листа за веб страна
- Прилог 16: Формулар за евалуација на наставниот кадар од страна на студентите и одговорното лице за настава

ВОВЕД

Бизнис академија Смилевски- БАС врши високообразовна дејност која е од јавен интерес и има посебно значење за Република Северна Македонија како дел од меѓународниот и од единствениот европски образовен простор. Дејноста на БАС се заснова на следниве начела: автономија и академска слобода; единство на наставата и на научно-истражувачката работа; отвореност кон јавноста и граѓаните; уважување на хуманистичките и демократските вредности на националната и европската традиција и вредностите на културното наследство; почитување на човековите права и слободи и гарантирање на принципот на еднаквост и заштита од дискриминација; унапредување на академската мобилност на наставниот кадар и студентите; учество на студентите во управувањето и одлучувањето, посебно во врска со прашањата кои се од значење за квалитетот на наставата и студентскиот стандард; стремеж кон универзално знаење чиј императив се науката, слободата и вистината; обезбедување на систем за доживотно учење и обезбедување на квалитет и ефикасност на студирањето.

Започнувајќи од 2008 до денес Бизнис академија Смилевски – БАС помина низ четири евалуациони процеси составени од по три студиски години и истите го отсликуваат нејзиниот континуиран развој и обезбедување квалитет во сите домени на дејствување.

За потребите на оваа четврта самоевалуација Наставничкиот совет на БАС на редовната 161 седница одржана на 23.01.2020 година ја формира комисијата за самоевалуација на БАС врз основа на член 160 од Статутот на Бизнис академија Смилевски – БАС (ноември 2018 година), врз основа на Упатството за евалуација на Бизнис академија Смилевски – БАС (јуни 2010 година) и врз основа на дописот дел бр. 0302-45/1 од 14.01.2020 година добиен од страна на Министерството за образование и наука, во состав: проф. д-р Тони Соклевски – претседател на комисијата, проф. д-р Лидија Стефановска – член, пред. м-р Иван Ѓорѓиевски – ИТ администратор, МБА, Наташа Коцевска – секретар и Ана Марија Мојановска – редовен студент на БАС.

Четвртата Самоевалуација е комплетно подготвена во согласност со Упатството за Евалуација на Бизнис Академија Смилевски – БАС, Скопје усвоено на 28.06.2010 од страна на Наставничкиот совет на БАС. Во истата се содржат сите потребни показатели кои даваат валидна проценка на квалитетот на високообразовната и научната дејност преку бројни експлицитни постапки. При тоа, постигнати се трите главни цели односно: даден е краток и содржаен преглед на наставно- образовниот процес земајќи во предвид влијанието на апликативната и научно-истражувачката работа врз наставно-образовниот процес; анализирани се внатрешните капацитети; обезбедена е солидна основа за вршење на надворешна евалуација.

Од интервјуто со основачите се потврди дека автономијата, односно самоуправувањето БАС го врши преку обезбедување на интелектуална слобода на членовите на академската заедница во рамките на образовниот и истражувачкиот процес. БАС ја обезбедува својата автономија врз начелото на академската автономија. Автономијата на БАС ја вклучува и одговорноста на членовите на академската заедница кон општествената заедница во којашто дејствуваат. Со автономијата на БАС се гарантира интелектуалната слобода на членовите на академската заедница и творечката природа на истражувачкиот и образовниот процес, како и врвни вредности и способности. Автономијата на БАС вклучува академска слобода, автономија на

управување, неповредливост на просторот, финансиска автономија, кадровска автономија и неприкосновеност на автономијата. Автономијата на БАС ужива судска заштита и БАС има право да покрене постапка пред надлежен суд во случај на нејзина повреда.

Иако, оваа автономија во одредени рамки е нарушена поради крутите промени во Законот за високото образование и мешањето на политиката во академската слобода на високообразовните установи, сепак од интервјуто со основачите имаме автономија во процесот на избор на наставен и соработнички кадар, во процесот на избор на студенти, во менаџирањето на сопствените средства, како и во можностите за создавање на сопствени фондови. Процесот на избор на наставниот и соработничкиот кадар е уреден со посебен Правилник кој е производ на регулативите во високото образование и автономијата во тој процес се обезбедува преку самостојното уредување на постапката за избор на истите, односно преку посебна хабилитациона постапка за избор и ре-избор на наставници и соработници. Постои слобода на студирање, утврдување на правила за студирање, слобода на изведување на настава преку воведен посебен и свој стил на настава, слобода на избор на студиски програми. Исто така, БАС има слобода во истражувачката област, како и слобода во внатрешното уредување. Во однос на менаџирањето на средствата, постои слобода да се изнајдат начини за дополнително обезбедување на средства кои најчесто ги добиваме преку реализирани проекти, обучувачки или консалтинг активности. Изборот на стипендисти го вршат независни комисии, одвоено на двете локации, при што главен збор во изборот имаат самите тие, без наметнувања од страна на менаџментот на БАС.

Обезбедувањето на квалитетот се остварува на институционално, национално и европско ниво. Во таа смисла, БАС ја афирмира потребата од развивање на меѓусебно деливи критериуми и конзистентна методологија за обезбедување квалитет.

Автономијата во управувањето со БАС се изразува во: планирање, остварување и развој на високообразовната дејност; воспоставување и уредување на внатрешната организација; донесување на Статутот и другите општи акти на БАС; изборот, именувањето и отповикувањето на органите согласно Законот за високото образование, Статутот и другите општи акти; управувањето и користењето на имотот во согласност со намената за која е добиен; одлучување за формите на соработка со други организации; здружување во соодветни организации и форми во земјата и во странство; остварување на меѓународна соработка, склучување на договори и учеството во меѓународни организации и асоцијации и одлучувањето за други прашања утврдени со закон, статут и другите општи акти.

Системот за обезбедување на квалитетот на БАС е транспарентен и соодветен на системите во другите европски земји, САД, Азија и Австралија, што во крајна мера придонесе кон признавање на дипломите и додатоците на дипломи и кон зголемување на вработливоста на европскиот и странскиот пазар на работна сила.

1. ВИЗИЈА И МИСИЈА

Визијата на БАС го искажува очекуваниот развој на БАС како споделена слика на очекувањата на сите интересенти на БАС, а мисијата вредностите, верувањата и посветеноста со кои се придонесува во остварувањето на таа визија.

1.1. ВИЗИЈА НА БАС

Ние сме најпосакуваната академија во регионот. Обезбедуваме сè што е потребно – ништо повеќе!

Потребите на нашите студенти и партнери се специфични. Затоа, ние сме таму и тогаш кога сме им најпотребни – нашиот пристап и јазик е оној кој тие најдобро го разбираат.

Нашата сила сме ние - мајсторите на својот занает – самоиницијативни и посветени наставници и ментори. Постојано сме во потрага по она што сеуште не го умееме.

Игрите се нашиот најдобриот учител. Пријателството, довербата и почитта се нашето игралиште. Работејќи низ игри стануваме умешни.

Грешките ги охрабруваме – тие нè носат до подобри решенија. Учиме заедно – учиме повеќе.

БАС е силна алка меѓу училиштето и бизнисот. Нашите дипломанти создаваат интелектуален капитал во бизнисите каде се вгнездени.

1.2. МИСИЈА НА БАС

Секој наш студент е своја приказна и свој пат. Посветени сме да ги откриеме вистинскиот потенцијал и афинитети на секој од нив, необидувајќи се да подгреваме лажни надежи за нереална иднина. Нашата менторска поддршка има единствена цел да ги извади на површина и засили оние интереси и способности на нашите студенти кои ќе ги водат кон за нив најдобрата иднина. Веруваме дека сите вложувања се враќаат. Дека секого го бидува за нешто и дека секој може да го најде своето место во животот.

Она што нас нè сплотува е непосредниот пријателски однос и взаемните доверба и почит. Веруваме дека тие се јадрото на успехот на сите современи организации. Нив безусловно ги вгнездуваме во етиката на нашите студенти. Веруваме дека различностите се предност и дека нивното здружување повеќекратно го зголемува успехот. Веруваме дека проблемите се двигател на развојот и дека секој проблем е решлив. Ги охрабруваме грешките бидејќи тие нè носат до вистинска умешност. Постојано ги усовршуваме нашите програми и начини на студирање и внимателно ги приспособуваме на реалноста во земјата. Нудиме применливи вештини и овозможуваме услови за практична работа во вистинскиот деловен свет за секој наш студент. Веруваме дека умешноста најлесно се стекнува во безбедна и пријатна средина. Затоа и игрите се неизоставен дел од нашето заедничко патување кон професионалната умешност. Со БАС...умешни.практични.успешни.

Од интервјуто на основачите потврдено е дека потешкотиите во остварувањето на мисијата се и ограничениот прилив на финансиски средства, како и тоа што големиот дел од вработените и кадарот се преоптоварени со обврски во текот на работното време.

2. СТРАТЕГИЈА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ВИЗИЈАТА И МИСИЈАТА

БАС е посветена на креирање на квалитетна средина за стекнување на знаења и развивање на вештини на студентите и интересентите од областа на професионалниот менаџмент. БАС користи сопствена методологија на настава која овозможува голема интеракција помеѓу учесниците во наставниот процес, можност за искусно учење, експериментирање и забрзано стекнување на компетенции за менаџерски позиции, како и можност за далечинско учење. Во склоп на тоа овозможува и практична примена на знаењето преку континуирана теренска студентска практика за студентите, преку која се влијае и врз можноста за нивно вработување. Покрај за своите студенти, БАС води грижа и за професионалниот и кариерен развој на своите вработени преку посебна дидактика за креирање на ефективна академска настава.

Развојните приоритети на БАС ќе овозможат нејзин одржлив развој, а произлегоја од согледување на потребата за тоа, како и од работилницата која се одржа во февруари 2020 година во Охрид.

Стратегијата за остварување на визијата и мисијата што ја применува менаџментот на БАС се темели на истражувања кои се однесуваат на прашања со континуираното подобрување во високообразовната установа.

Идни развојни приоритети ги опфаќаат: брендирањето, промотивната и продажната кампања; новите (атрактивни) студиски програми вклучувајќи го и Еразмус; апликативните проекти; комерцијалните едукативни пакети; студиите на далечина и образованието на спортистите; организациската структура и внатрешната реорганизација на БАС и активното партнерство со бизнис заедницата.

Како резултат на претходно наведеното во изминатите дванаесет години БАС има значителен напредок во подобрување на кадровската, просторно-техничка, информатичка, учебничка, документационата и научна основа за остварување на целокупниот циклус на студиските програми.

Посебен приоритет во периодот помеѓу двете самоевалуации беше обезбедувањето на академски и административен развој, акредитација на новите студиски програми на прв и втор циклус, проширување на достапноста за далечинско студирање, проширување на бројот на партнерски организации за теренската студентска практика, развивање на научно-истражувачката дејност, екипирање со наставници и соработници и поттикнување на општествената одговорност.

Од интервјуто на менаџментот се потврдува дека круцијалните промени се на повидок. Се прави целосна прераспределба и дефинирање на работните задачи и обврски на вработените, се дефинираат јасни обврски, критериуми, услови и правила за уредување на внатрешното работење и извршување на образовната и научно-истражувачката дејност и низа други активности кои ќе бидат опфатени во развојните приоритети 2020-2021.

Според основачите прв и клучен приоритет е нудење на високопрофесионални студии по менаџмент на прв и на втор циклус на студии, соодветно екипиран наставен кадар за да го постигне тоа, соодветна административно-стручна служба за поддршка на сето тоа, истражувачки потфати, квалитетни научни и стручни собири, мобилности на наставници и студенти, зголемена соработка со други високообразовни установи,

подобро и зголемено партнерство со организации за теренска студентска практика, подобрен квалитет на теренска студентска практика, издавачка дејност и сл.

Според интервјуто со основачите иден приоритет е и заедничката студиска програма за Сајбер безбедност заедно со Милтон Универзитетот од Унгарија. Исто така како посебен приоритет основачот ја истакнува потребата од проширување на акредитираната програма по Надзорнички менаџмент и развивање на студирањето на далечина. БАС е отворена за сите предлози за меѓународна соработка. Главен фокус се соработките со сродните високообразовни установи. Како приоритет на основачите е да се стави силен фокус на добивање ЕУ проекти и проекти преку поголема соработка со образовн, НВО, граѓански организации и сл.

3. ОПИС НА БАС

3.1. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА БАС

- ✓ Полн назив на институцијата: Приватна самостојна високообразовна установа Висока стручна школа Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје
- ✓ Кратенка на институцијата: Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје
- ✓ Лого на институцијата:

- ✓ Грб на институцијата:

- ✓ Адреса на институцијата:
 - Седиште: Бул. Јане Сандански 111/2, Скопје
 - Одделение за дисперзирани студии во Битола: ул.Херцег Нови бр. 6, Битола
 - Web адреса на институцијата: www.bas.edu.mk
 - Образовен портал на институцијата: <http://portal.bas.edu.mk> за старите студиски програми и <http://portal2.bas.edu.mk> за новите студиски програми.
 - Контакт телефони на институцијата:
- ✓ Седиште: 02/2455-754
- ✓ Одделение за дисперзирани студии во Битола: 047/22-52-18
- ✓ Контакт е-mail на институцијата: bas@bas.edu.mk
- ✓ Датум на основање: 01.10.2007 година

✓ Решение за акредитации:

- Прво решение за акредитација: сл.12 од 29.05.2007 година од Одборот за акредитација на Високото образование во Република Македонија
- Второ решение за акредитација сл.12 од 25.06.2009 година од Одборот за акредитација на Високото образование во Република Македонија
- Решение за акредитација на Елаборат за измена на студиската програма (проширување на листата на изборни предмети) на првиот циклус на студии од областа на Оперативен менаџмент бр. 15-18/6 од 04.05.2012 година од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование;
- Решение за акредитација на Елаборат за измена на студиската програма (проширување на листата изборни предмети) на вториот циклус на студии од областа на Стратегиски менаџмент бр. 15-18/7 од 04.05.2012 година од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование;
- Решение од Министерство за образование и наука бр. 15-701/7-13 од 09.01.2013 год., за запишување во Регистарот на субјектите кои вршат научно – истражувачка дејност – се однесува на БАС Институтот за менаџмент од Битола.
- Добивање на Решението за акредитација на студиската програма Маркетинг менаџмент за прв циклус на студии, добиено од страна на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование (бр. 0101-139/01 од 03.05.2016 година).
- Решенија за акредитација на студиска програма на прв циклус на студии од Одбор за акредитација (0103-130/1 од 25.03.2019 г.)
- Решение за акредитација на студиска програма на втор циклус на студии на БАС од Одбор за акредитација (0103-131/1 од 25.03.2019 г.)
- Решение за почеток со работа на студиската програма од прв циклус на студии по Бизнес менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-721 од 13.05.2019 година).
- Решение за почеток со работа на студиската програма од втор циклус на студии по Стратегиски менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-720 од 13.05.2019 година).
- Решение за почеток со работа на дисперзираната студиската програма од прв циклус студии во Битола по Бизнес менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-820 од 13.05.2019 година).
- Решение за почеток со работа на дисперзираната студиската програма од втор циклус студии во Битола по Стратегиски менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-819 од 13.05.2019 година).

✓ Законски регулативи: Статут на БАС, Скопје, ноември 2018 година;

✓ Подзаконски акти:

- Правилник за условите критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на БАС (февруари, 2019 година)

- Правилник за условите критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на втор циклус на студии на БАС (февруари, 2019 година)
- Правилник за критериумите, условите правилата и постапката за избор во наставни, наставно-стручни звања и демонстратори на Бизнес БАС Смилевски – БАС, (мај 2019 година)
- Упатство за евалуација на Бизнес академија Смилевски – БАС(2010)
- Правилник за содржината и формата на дипломата, упатство за подготовка на додаток на диплома и други јавни исправи на БАС, (март 2019 година)
- Правилник за дисциплинска одговорност на студентите на БАС, (јуни 2019 година)
- Правилник за единствен кредит трансфер систем и премин од една на друга студиска програма односно од една на друга високообразовна установа, (февруари 2019 година)
- Правилник за издавачка дејност на БАС, (јуни 2019 година)
- Правилник за плати, додатоци, надоместоци и други примања на вработените на Бизнес академија Смилевски – БАС, (април 2018 година)
- Правилник за систематизација и организација на работата во БАС
- Правилник за условите, критериумите, постапката и правилата за студирање на далечина на прв и втор циклус на студии на БАС, (февруари 2019 година)
- Правилник за вршење на менторската работа
- Правилник за работно време и распределба на работното време на БАС, (март 2019 година)
- Правилник за практична настава на БАС, (февруари 2019 година)
- Правилник за начинот на проверување, следење, оценување, полагање и чување на испити на студентите на БАС
- Правилник за начинот на стекнување на право, пријавување, полагање, следење, оценување, евидентирање и чување на испити на студентите на БАС, (мај 2019 година)
- Правилник за условите, критериумите, постапката и правилата за стручно и професионално усовршување и стручно образование пократко од три години на БАС, (март 2019 година)
- Правилник за пренос на студентски кредити и премин од една на друга студиска програма
- Правилник за пријавување, реакција и санирање на инциденти на БАС
- Правилник за начинот на правење на сигурносна копија, архивирање и чување, како и за повторно враќање на зачуваните лични податоци
- Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци
- Правилник за начинот на уништување на документите, како и начинот на уништување, бришење и чистење на медиумот
- Правилник за определување на обврските и одговорностите на администраторот на образовниот портал на БАС и на овластените лица.

- ✓ Опис на развојните фази низ кои поминала БАС
- Од основањето во 2007 година до почетокот на 2020 година БАС ги помина следниве развојни фази:
 - **I развојна фаза: Стекнување на формални предуслови за основање**
 - Изработка и поднесување проект за акредитација на студиската програма за прв циклус на студии (јануари-мај 2007);
 - Акредитација на студиската програма (29.мај 2007)
 - Обезбедување наставен кадар (јуни 2007-февруари 2008): формирање Матична комисија, распишување конкурс за наставници и соработници, спроведување на хабилитациона постапка¹ за проверка на преференциите и предиспозициите на кандидатите за наставници и соработници, избор на првите наставници и соработници)
 - Обезбедување простор, техника и извори за студирање за предметите за првата студиска година (февруари-мај 2008).
 - Распишување конкурс за запишување студенти (март 2008)
 - Добивање дозвола за работа од МОН (јуни 2008)
 - **II развојна фаза: Отпочнување со настава на прв циклус (2008/2009)**
 - Запишани 30 редовни студенти во Битола, 15 редовни студенти во Скопје и по 20 вонредни студенти во Скопје и Битола.
 - **III развојна фаза: Подготовки за акредитација на студиската програма за втор циклус (ПДС)-2009**
 - Изработка и поднесување проект за акредитација на студиската програма за втор циклус на студии (јануари-мај 2009);
 - Изработка и поднесување проект за усогласување на студиската програма за прв циклус студии со новите законски решенија (јануари-мај 2009)
 - Акредитација на студиската програма за втор циклус и хармонизираната програма за прв циклус (25 јуни 2009)
 - **IV развојна фаза: Отпочнување со настава на втор циклус (2009/10)**
 - Избор на наставници за прв циклус на студии (јуни-септември 2009)
 - Распишување конкурс за запишување студенти за втор циклус на студии (септември 2009)
 - Отпочнувањето со настава на првата генерација студенти на втор циклус на студии (февруари 2010)
 - **V развојна фаза: Пристапување кон обезбедување сопствени просторно-технички ресурси (2009/2010):**
 - Купување градежно земјиште за сопствен објект во БАС во Битола (декември 2009)
 - Завршување на постапката за согласност за услови за градба (декември 2010)

¹ Хабилитационата постапка е процес на проверка на предиспозициите и преференциите за наставна работа и развивање на способностите за ефективна наставна работа на избраните наставници.

- Изработка на сопствен веб-портал (август 2010)
- **VI развојна фаза:** *Дodelување на првата генерација на дипломи за прв и втор циклус на студии на БАС (јуни, 2011)*
- **VII развојна фаза:** *Отворање на менторски центар за вонредно студирање на БАС во Струмица (2011/2012)*
- **VIII развојна фаза:** *Вселување во нови простории на трите локации (2011/2012):*
 - Вселување во сопствен простор на БАС во Битола (февруари, 2012)
 - Вселување во нов простор на БАС во Скопје (јуни, 2012)
 - Вселување во нов простор на БАС во Струмица (септември, 2012)
- **IX развојна фаза:** *Отворање на одделението за дисперзирани студии во Струмица (2011/2012):*
 - Почеток на студиската година на редовните и вонредните студенти во Струмица (септември, 2012)
 - Почеток на студиската година на студентите од втор циклус на студии во Струмица (октомври, 2012)
- **X развојна фаза:** *Отворање на БАС Институтот за менаџмент (2011/2012):*
 - Одлука за основање бр. 02-157/01 од 10. 11. 2011 на Приватаната научна установа БАС Институт за менаџмент Битола;
 - Добивање на привремено решение од МОН бр. 15-701/3 од 02.07.2012 год. за запишување во Регистарот на субјектите кои вршат научно истражувачка дејност;
 - Добивање решение бр. 15-701/7-13 од 09.01.2013 год. за запишување во Регистарот на субјектите кои вршат научно – истражувачка дејност;
 - БАС Институтот за менаџмент Битола својата работа за периодот 2012-2015 година ја спроведува според истражувачката програма „Менаџментот и компаниската конкурентност“ усвоена на седницата на Научниот совет од 14.08.2012 година;
 - На 29.01.2013 БАС Институтот за менаџмент го поднесува Елаборатот за акредитација на студиската програма за втор циклус академски студии „Иновативен менаџмент и конкурентност“;
- **XI развојна фаза:** *Развој на апликативната и научно-истражувачката дејност (2013-продолжува)*
 - Организирање на трибини, годишни симпозиуми, научни конференции во Битола, Струмица и Скопје.
 - Подготовка, аплицирање и имплементирање на проекти
- **XII развојна фаза:** *Ефективно академско, менаџерско и административно работење на БАС (од 2014-продолжува)*
- **XIII развојна фаза:** Добивање на Решението за акредитација на студиската програма Маркетинг менаџмент за прв циклус на студии, добиено од страна на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование (бр. 0101-139/01 од 03.05.2016 година).
 - Доставено барање за почеток со работа до Министерството за образование и наука (0302-140/01 од 03.05.2016 година).

- Кон крајот на 2016 година донесен е и усвоен нов правилник за трансфер на кредити од други високообразовни установи, како и правилник за вршење на менторска работа и студирањето на далечина.
- **XIV развојна фаза:** *Акредитирање на нова студиска програма Бизнес менаџмент, Стратегиски менаџменти и добивање на работни дозволи за седиштето и дисперзираното одделение*
 - Решение за акредитација на студиска програма на прв циклус на студии од Одбор за акредитација (0103-130/1 од 25.03.2019 г.)
 - Решение за акредитација на студиска програма на втор циклус на студии ан БАС од Одбор за акредитација (0103-131/1 од 25.03.2019 г.) Овие ги немам сега кај мене ќе ги напишеме точно називите кога ќе почнеме со работа и деловодните броеви нивни, овие се наши деловодни.
 - Решение за почеток со работа на студиската програма од прв циклус на студии по Бизнес менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-721 од 13.05.2019 година).
 - Решение за почеток со работа на студиската програма од втор циклус на студии по Стратегиски менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-720 од 13.05.2019 година).
 - Решение за почеток со работа на дисперзираната студиската програма од прв циклус студии во Битола по Бизнес менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-820 од 13.05.2019 година).
 - Решение за почеток со работа на дисперзираната студиската програма од втор циклус студии во Битола по Стратегиски менаџмент на Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје (бр. УП/14-819 од 13.05.2019 година).
- **XV развојна фаза:** *Запишување на првите генерации на новите студиски програми: Бизнес менаџмент, Стратегиски менаџменти*
 - Запишани редовни и вонредни студенти на студиската програма по Бизнес менаџмент на прв циклус на БАС во Скопје во студиската 2019/2020 година вкупно 21 студенти.
 - Запишани студенти на студиската програма на втор циклус по Стратегиски менаџмент на БАС Скоје во студиската 2019/2020 година – 13 студенти.
 - Запишани редовни и вонредни студенти на студиската програма по Бизнес менаџмент на прв циклус на БАС во одделението за дисперзирани студии во Битола во студиската 2019/2020 година-редовни и вонредни вкупно 39 студенти.
 - Запишани студенти на студиската програма по Стратегиски менаџмент на втор циклус на БАС во одделението за дисперзирани студии во Битола во студиската 2019/2020 година – 18 студенти.

- Врз основа на член 172 став 2 од Статутот на БАС, Органот на основачи на БАС на ден 21.08.2019 година донесе одлука за префрлување на нова студиска програма дел бр. 0201-193/1 од 21.08.2019 година.
 - Директорот на БАС, врз основа на одлуката за префрлување на нова студиска програма донесена од страна на основачите, донесе одлука за префрлање од една на друга студиска програма за сите студенти запишани во прва година на БАС во студиската 2018-2019 година дел бр. 0205-198/3 од 26.08.2019 година.
 - **XVI развојна фаза:** Формирање на Привремен интегративен менаџмент тим (ПИМ тим) на БАС
 - Врз основа на чл. 60 став 1, алинеја 41 од Статутот на БАС, основачите на БАС на заседанието одржано на 27.10.2019 го формираа ПИМ тимот. Формирањето на ПИМ тимот е привремена менаџерска структура со мандат од 6 месеци да ја консолидира постојната деловна ситуација и да понуди стратегија за одржлив развој на БАС во следните 5 години.
- ✓ Органи на управување на БАС:
- Орган на основачи
 - Наставнички совет
 - Директор
 - Управа на БАС

Начинот на функционирање на БАС во однос на администрацијата е централизиран, а во однос на наставата е децентрализиран. Централната администрација е сместена во седиштето на БАС во Скопје, а додека наставата целосно децентрализирано ја изведуваат наставници од двете единици на БАС.

4. СТУДИСКИ ПРОГРАМИ

4.1. ОПИС НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

4.1.1. Студиска програма на прв циклус на студии по оперативен менаџмент

Основниот концепт на студиската програма на БАС е модуларноста. Врз основа на тоа студиската програма е составена од две компоненти: студиско јадро и модули за проширување на професионалните компетенции.

Студиското јадро е насочено да обезбеди разбирање и ефикасно работење на позицијата оперативен менаџмент во претприемничка и конкурентска деловна средина и се остварува низ 15 задолжителни предмети и 15 изборни предмети. Од задолжителните предмети 13 предмети се задолжителни стручни предмети, а 2 се задолжителни општообразовни предмети. Од изборните предмети 5 се изборни општообразовни предмети, а 10 се изборни стручни предмети кои се распределени во две листи: изборни општо-стручни и изборни посебно стручни предмети. Сите предмети заедно во обем носат 180 ЕКТС, од кои задолжителните стручни предмети опфаќаат во обем 85 ЕКТС, задолжителните општообразовни предмети опфаќаат 10 ЕКТС, изборните општостручни предмети опфаќаат во обем 18 ЕКТС, изборните посебно-стручни предмети опфаќаат 42 ЕКТС и изборните општообразовни предмети опфаќаат во обем

25 ЕКТС. (Прилог 1 – преглед на студиската програма по семестри за прв циклус на студии)

Со изборните стручни предмети студентите стекнуваат компетенции за проширување на својата работна зона во малите и средни трговски друштва или продлабочени компетенции за определени специфични менаџерски должности во големите компании и други институции.

Со изборните општообразовни предмети студентите ја прошируваат својата општа и деловна култура – особено за ефективно деловно однесување во современите деловни односи како и за нивниот натамошен менаџерски развој.

За разлика од студиското јадро, модуларноста како основен концепт на студиската програма претставува програмско решение за проширување на работната зона на дипломираните студенти кон другите менаџерски позиции од средно ниво комплементарни на оперативниот менаџмент. Студентите имаат можност сами да се определат за изборните предмети. По завршувањето на првата студиска година, студентите самостојно избираат кои изборни стручни предмети ќе ги слушаат и полагаат, кои ќе им овозможат да ја зголемат компетентноста за областа од оперативниот менаџмент или за изборни програмски модули кои ја прошируваат работната зона при или по вработувањето.

Оние студенти кои успешно ги завршиле тригодишните студии според оваа програма се здобиваат со диплома за завршено високо стручно образование – Дипломиран оперативен менаџер. Исто така студентот се здобива и со додаток на диплома каде е наведена групата на изборни предмети кои студентот со успех ги завршил. За оние кандидати кои завршиле дел од оваа студиска програма тие кандидати се стекнуваат со Сертификат за посебни предмети или модули.

Резултатите кои се добиени од анкетните прашалници на наставниците за можностите на студиската програма покажуваат дека 40% од наставници сосема се согласуваат, а 60% делумно се согласуваат дека студиската програма му овозможува на дипломантот да го стекне потребниот степен на теоретски знаења за работа во својата професија, а додека 30% од наставниците сосема се согласуваат и 50% делумно се согласуваат дека студиската програма му овозможува на дипломантот да се стекне со потребниот степен на практични вештини за работа во својата професија. Во однос на исполнување на целите на студиската програма во поглед на едукативната компонента на мисијата, 6% од наставниците сосема се согласуваат, а 40% делумно се согласуваат, за истражувачката компонента 30% од наставниците сосема се согласуваат, а 50% делумно се согласуваат, а за апликативната компонента 50% од наставниците сосема се согласуваат и 50% делумно се согласуваат.

4.1.2. Студиска програма на прв циклус на студии по бизнис менаџмент

Новата студиска програма има за цел да изгради иден бизнис менаџер кој ќе има развиени компетенции да планира, организира и да ги води тековните операции на компанијата или одделот и неговата главна задача е постојано да наоѓа начини нив да ги направи поефикасни и поефективни. Тој е одговорен за изборот и ангажирањето на вработените во одделот и се грижи за нивниот професионален ангажман. Ова е една од клучните позиции во секоја организација која побарува сеопфатни познавања од

полињата на менаџмент, бизнис, економија, комуникации, психологија, како и широка општа наобразба.

Студиската програма на прв циклус на студии на БАС по Бизнис менаџмент е со времетраење од 3 (три) години распоредени во 6 (шест) семестри. Студиската програма се вреднува со 180 ЕКТС кредити. Секоја година од студиската програма содржи 60 ЕКТС кредити.

Студиската програма е составена од 25 наставни предмети. Секој предмет од студиската програма се вреднува со одреден број на ЕКТС кредити. Студиската програма содржи задолжителни и изборни предмети. Задолжителните наставни предмети од студиската програма се од соодветната област. Изборните наставни предмети студентите ги избираат од листата на изборни наставни предмети на студиската програма. Согласно член 139 став 6 од Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр 82/18) изборните наставни предмети сочинуваат најмалку 10%, а најмногу 30% од бројот на ЕКТС кредитите во студиската програма. Во студиската програма по Бизнис менаџмент на прв циклус на студии на БАС изборните предмети сочинуваат 27.22% од бројот на ЕКТС кредитите во студиската програма.

Практичната настава за студиската програма по Бизнис менаџмент на прв циклус на студии на БАС се реализира континуирано во текот на секој семестар во секоја студиска година и е наменета за редовните студенти на БАС. Целта на практичната настава е да се направи суштинско поврзување помеѓу теоријата и праксата што е целта на професионалните студии по Бизнис менаџмент на прв циклус на студии на БАС. Со успешно завршување на практичната настава во секој семестар, студентот се стекнува со 1 ЕКТС кредит, а со успешно завршување на севкупната практична настава, предвидена со студиската програма, студентот се стекнува со вкупно 6 ЕКТС кредити.

Практичната настава се реализира преку различни програми за практична настава: бизнис лабораторија, теренска студентска практика и феријална студентска практика.

Бизнис лабораторијата е посебна програма за практична настава која се реализира во првата студиска година за редовните студенти на прв циклус на студии на БАС. Оваа програма се базира на методологијата на искусствено учење каде студентите ги практикуваат концептите кои ги обработувале во рамките на наставата. При искусственото учење се користат техниките на: играње на улоги, симулации, дебати и сл. Оваа програма опфаќа основни деловни концепти предадени преку кооперативно – конкурентски бизнис игри и работа на студентите во виртуелни организации. Оваа програма, покрај тоа што овозможува поврзување на теоријата со праксата, помага и во подготовката на студентите за реализирање на понатамошната практична настава во организациите каде што ќе ја реализираат истата.

Програмата Теренска студентска практика се состои од повеќе форми на реализирање. Оваа програма се реализира преку групни посети на студентите во партнерските организации на БАС за реализирање на практична настава, учество на истакнати стручњаци од практиката во практичната настава, менторирање од страна на БАС ментори во рамките на партнерските организации, индивидуални или посети на студенти во мали групи на партнерски организации каде на студентите им се задаваат работни задачи кои треба да ги извршуваат и сл. Оваа програма за практична настава е присутна во сите семестри од студиската програма и е опфатена со активно учество на студентите во практичната настава со еден ден во работната недела.

Програмата Феријална студентска практика опфаќа практична настава на студентите во партнерска организација со континуирано времетраење од најмалку 15 работни дена за време на летниот распуст на студентите помеѓу прва и втора, како и помеѓу втора и трета година.

Програмите за практична настава, начинот на реализирање, координирање и менторирање на практичната настава се утврдени во Правилникот за практична настава на БАС.

Практичната настава на БАС е конципирана со цел да се исполнат законските одредби предвидени во Правилникот за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите (Службен весник на Р. Македонија бр. 120/10) и Феријалната студентска практика придонесува кон исполнување на предвидениот број на денови за практична настава во една студиска година покрај останатите програми за Теренска студентска практика.

Практичната настава за вонредните студенти се изведува во форма на искусствено учење кое се случува за време на наставата предвидена за вонредните студенти. Во рамките на наставата студентите го споделуваат и учат од своето и искуството на другите студенти преку споделување и практикување на истото во рамките на вежбите предвидени во наставата, како и во рамките на своето работење во реалноста. Применетите стекнати знаења во пракса, претставуваат научени лекции кои се споделуваат за време на наставата организирана за вонредните студенти. Вонредните студенти имаат задача своите практични сознанија да ги приложат во практични задачи решени за секој семестар одделно. Врз основа на оваа форма на учење, вонредните студенти ги стекнуваат потребните ЕКТС кредити наменети за практична настава.

Резултатите кои се добиени од анкетните прашалници на наставниците за можностите на студиската програма покажуваат дека 86% од наставници сосема се согласуваат дека студиската програма му овозможува на дипломантот да го стекне потребниот степен на теоретски знаења за работа во својата професија, а додека 64% од наставниците сосема се согласуваат дека студиската програма му овозможува на дипломантот да се стекне со потребниот степен на практични вештини за работа во својата професија. Во однос на исполнување на целите на студиската програма во поглед на едукативната компонента на мисијата, 79% од наставниците сосема се согласуваат, за истражувачката компонента 64% од наставниците сосема се согласуваат, а за апликативната компонента 71% од наставниците сосема се согласуваат.

4.1.3. Студиска програма на втор циклус на студии по стратегиски менаџмент (двегодишни студии – стара програма)

На студиите од втор циклус на студии се врши подготовка на менаџери за топ менаџментот, односно менаџери за стратегиско водење на компанијата како деловен систем. Основен пристап во подготовката на овој циклус на студии е холизмот и системското размислување.

Студиската програма е составена од 6 задолжителни и 6 изборни предмети. Задолжителните предмети се во обем од 7 европски кредити, а изборните предмети се во обем од 6 европски кредити.

Вториот циклус на студии трае две години. По завршувањето на овој циклус на студии студентите се стекнуваат со диплома МБА Специјалист по стратегиски

менаџмент. Покрај дипломата, студентите добиваат и додаток на диплома во која се наведени изборните предмети кои студентите ги завршил со успех.

На вториот циклус на студии студентите самостојно работат на специјалистичкиот проект кој се состои од три фази:

- Менторски водена работа на дизајнот на теренското испитување во обем од 8 кредити;
- Самостојна теренска работа на собирање податоци – во обем од 14 кредити
- Менторски водено пишување на специјалистичкиот труд (финален проект извештај) – во обем од 20 кредити.

Со ваквата структура на овие три компоненти на студиската програма се обезбедуваат вкупно 120 кредити: 42 кредити задолжителни предмети, 36 кредити изборни предмети и 42 кредити за изработка на специјалистичкиот труд.

4.1.4. Студиска програма на втор циклус на студии по стратегиски менаџмент (едногодишни студии – нова програма)

Студиската програма по стратегиски менаџмент обезбедува стручни знаења за студентите од соодветната област. Со нејзиното завршување студентите може да се стекнат со 60 ЕКТС кредити и назив на образовната квалификација Специјалист по стратегиски менаџмент. Стратегискиот менаџер е одговорен за креирањето и дизајнот на визијата и општата слика за работењето на организацијата.

Студиската програма е составена од 7 (седум) наставни предмети од кои 5 (пет) се задолжителни наставни предмети, а 2 (два) се изборни наставни предмети. Во рамките на студиската програма, студентите имаат обврска да изработат специјалистички труд. Со завршувањето на наставните предмети и успешната одбрана на специјалистичкиот труд се завршува оваа студиска програма.

Резиме за студиските програми:

Студиските и предметните програми јасно го содржат описот на компетенциите кои содржи знаења и вештини за работа, а компетенциите кои се среќаваат во предметните програми произлегуваат од општите компетенции на студиската програма.

Методите на наставата и учењето што се дадени во предметните програми произлегуваат од оперативните цели на предметот. Во предметните програми е наведено како се оценуваат компетенциите. Оперативните цели во предметните програми претставуваат конкретизација на целта на студиската програма и се дефинирани како активности кои се реализираат.

Од обработката на чек листите за анализа на студиската и предметните програми процентот на времето предвидено за самостојна работа од вкупното време по наставен предмет е 20 %, за предавање 34 %, за вежби 22 %, за пракса надвор од БАС 10 %, за консултации 7 % и за менторство 7 %. Овој сооднос се смета како соодветен за остварување на целите на студиските програми и се забележува благо покачување на времето поминато за самостојна работа и вежби, а благо намалување на компонентата предавање, што се должи на длабоката посветеност за подобрување на квалитетот на интегрираната настава во периодот помеѓу двете последни самоевалуации.

Од анализата за бројот на активни предмети заклучно со зимскиот семестар 2019/20 констатирано е дека старите студиски програми по оперативен и стратегиски менаџмент се следните:

- 60 активни предмети на прв циклус на студии од вкупно 63 предмети

- 29 активни предмети на втор циклус на студии од вкупно 32 предмети

Од анализата на бројот на предмети со редовни наставници констатирано е:

- 72 предмети се покриваат со редовни наставници

Од анализата на бројот на предмети со наставници во дополнителен работен однос констатирано е дека:

- 15 предмети се покриваат со наставници во дополнителен работен однос

Нема број на предмети кои се покриени со асистенти и демонстратори.

Од анализата за бројот на активни предмети заклучно со зимскиот семестар 2019/20 констатирано е дека на новите студиски програми по бизнис и стратегиски менаџмент се следните:

- 15 активни предмети на прв циклус на студии од вкупно 40 предмети

- 4 активни предмети на втор циклус на студии од вкупно 15 предмети

Од анализата на бројот на предмети со редовни наставници констатирано е:

- 19 предмети се покриваат со редовни наставници

Од анализата на бројот на предмети со наставници во дополнителен работен однос констатирано е дека:

- 6 предмети се покриваат со наставници во дополнителен работен однос

Нема број на предмети кои се покриени со асистенти и демонстратори.

5. НАСТАВНИЧКИ И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР

Структурата на наставниците и соработниците со полно работно време за 2019/20 е 12 (10 наставен кадар + 2 администрација и помошен персонал).

БАС ангажира и наставници и соработници во дополнителен работен однос па според тоа, вкупниот број на ангажиран наставен и соработнички кадар за овој период во четирите студиски програми е 48 наставници и истите изведуваат настава со вкупно 293 студенти од прв и втор циклус и тоа 210 на прв и 83 на втор циклус. Што значи просекот на ангажирани наставници и активни студенти изнесува по 6 студенти на еден наставник.

Секој наставник со полно работно време е со максимална оптовареност која не ја надминува законската рамка, а наставниците во дополнителен однос не повеќе од 10 часови неделно. Со што покриеноста на наставата е компетирана по сите наставни области.

Сите наставници/соработници се избрани од БАС согласно со Законот за високо образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставнички и соработнички звања на Бизнес БАС Смилевски – БАС. За обезбедување на наставници на втор циклус на студии се ангажираат претежно професори на висока стручна школа кои имаат завршено трет циклус на студии (докторски студии).

Во ноември 2016 и 2018 година се одржа визитинг настава за студентите на БАС во одделението за дисперзирани студии на БАС во Битола од страна на еминентни

професори од Универзитетот од Белград, а на 15 декември 2016 година, тројца наши наставници одржаа визитинг настава за студентите од втора година на студиската програма по Економија и туризам на Високата туристичка школа од Белград, Србија.

Резултатите од обработката на одредени сегменти од ова подрачје кои се однесуваат на наставничкиот и соработничкиот кадар ги даде следниве резултати:

55% од студентите сметаат дека сите наставниците се соодветно и солидно подготвени за материјалот што го предаваат, а 32% од нив одговориле дека поголемиот број на наставници се соодветно подготвени. Слично е мислењето на 60% од студентите кои сметаат дека сите соработниците/асистенти се соодветно и солидно подготвени за материјалот го предаваат, а 31% од нив одговориле дека поголемиот дел од соработниците/асистентите се соодветно подготвени.

Во однос на давање приоритет на најбитните елементи во процесот на презентирање студентите се изјасниле со 66% дека тоа го прават сите наставници, а 25% сметаат дека тоа го прават поголем дел од наставниците.

Целокупната работа на наставниците 61,5% од студентите ја оцениле како сосема сум задоволен, 24,5% дека се задоволни. За соработниците/асистентите сосема се задоволни 59,5%, а 30% се задоволни.

Во однос на тоа колку наставниците ги земаат во предвид сугестиите на студентите и соодветно реагираат, 61% го добиваат од сите наставници, а 28% одговориле дека тоа го добиваат од поголемиот дел од наставниците.

Кога студентите наидуваат на потешкотии во врска со материјалот кој треба да се совлада и им е потребно да добијат помош или совет од наставниците, 75,5% одговориле дека тоа го добиваат од сите наставници, а 17% дека го добиваат од поголем дел од наставниците.

Во однос на достапноста на наставниците во текот на целиот семестар студентите одговориле дека 82,5% се задоволни од сите наставници, а само 7% одговориле дека се задоволни од поголемиот дел на наставниците. Соодветно на ова одговорот на студентите за достапноста на соработниците е изјаснет со 85,5% од сите соработници, а 7% од поголемиот дел соработници.

Во однос на заинтересираноста за предметите која ја будат наставниците нагласувајќи ја и практичната примена на предметот во иднина 66,5% од студентите одговориле дека тоа го добиваат од сите наставници, а 24% од поголемиот дел.

Во текот на студиите од страна на сите наставници/соработници студентите добиваат упатства да се вклучат во следните активности: истражувачки тимови(39%), натпревари(20%), компании каде може да се здобијат со искуство(33%), стипендии(17%), студиски престои и компании кои имаат потреба од вработување(26%).

Кога станува збор за квалитетот во поттикнувањето на дискусија од страна на наставниците (енергизирање) и примена на новопредаваниот материјал преку стимулирање на прашања од страна на студентите, студентите одговориле дека 66% тоа го прават сите наставници, а 24% поголемиот дел од нив. Во однос на однесувањето на наставниците кон студентите, 50% се изјасниле дека сите наставниците се однесуваат кон нив со почит, а 43% дека поголемиот број од нив се однесуваат со почит. Исто така во однос на тоа дали наставниците побарале услуга за добивање на оценка за возврат или за предавање на учебници 93% од студентите се изјасниле дека ниту еден наставник нема побарано такво условиување.

Податоците кои се добиени од анкетните прашалници на наставниците се поклопуваат со мислењата на студентите и во однос на нивната стручност, достапност и етичност.

Во добивањето поцелосна слика за ангажираноста на наставниците и изведбата на наставата се користени и резултатите од редовното семестрално оценување на наставниците од страна на студентите и согледувањата на увидот во наставата што го вршат директорот и академскиот администратор. Резултатите од семестралната евалуација се вршат како во Прилог бр 15. За овие шест семестри просечните оценки за наставниците од страна на студентите се движат од 3 до 4 од максимална 4, што е солидна оценка за работата на наставниот и соработничкиот кадар. Исто така, дадени се мислења што најмногу им се допаѓа во работата на наставникот и што им препорачуваат студентите да се подобри. Општа констатација од увидот и оценката од страна на студентите е дека најголемиот број посетени наставници го практикуваат БАС стилот на висока интерактивност со студентите и интегрираниот концепт на наставата. Тоа се потврдува и од аналитичките оценки и текстуалните мислења на студентите за посетените наставници.

Дел од нив ги потенцираат позитивните искуства: имаме студии на случај скоро секогаш; многу примери преку кои полесно се учи; доволно време за пауза; многу е подобро што учиме преку пракса, преку студија на случаи го разработуваме материјалот, затоа што полесно е за да се разбере и научи; проектниот извештај што го презентираме е многу добра работа бидејќи ги вежбаме нашите презентациски вештини; интерактивна настава помеѓу студентот и професорот; БАСТИОН како средство за виртуелно учење за стекнување на непроценливо знаење и стекнување со компетенции; споделување лични искуства; проблемите кои се јавуваат во секојдневното работење на секој студент од групата ги разработуваме и добиваме мислење од останатите студенти за настанатиот проблем; работа во групи, решавање на конкретни проблеми од праксата, студии на случај и др; интерактивно учење (дискусии, размена на искуства); интересни примери.

Но, се забележани и следните отстапувања кај неколку наставници: студентите препорачуваат подобро да ја менаџираат наставната средба, да овозможи сослушување; кај некои наставници ППТ презентации се забележуваат мали технички отстапувања од договорените стандарди; за некои теми кај неколку наставници нема доволно примери од нашата практика; во некои теми се презентираат голем број нови поими кои тешко се усвојуваат во расположливото наставно време.

Следат сите облици на развој на наставниот и кадар на БАС. Наставниот кадар на БАС во 2017 година има учествувано на бројни семинари, советувања, самити и вебинари:

- Развој на емоционалната интелигенција на менаџерите, проф. д-р Владимир Такшиќ, Хрватско Психолошко друштво - секција Задар, мај, 2017, Скопје;
- Советување и Гешталт психотерапија во организации, Интернационален гешталт институт, Гешталт центар - Београд, Младен Костиќ - гешталт терапевт, (јуни, 2017 Битола);
- Развој на женското лидерство, проф. д-р Јасмина Старц, Охрид;
- Интернационален самит за Adobe Connect - софтвер за онлајн учење и онлајн семинари/вебинари - Амстердам, Холандија;
- Организирање на меѓународни испити по италијански јазик Чилс за нерезиденти, Организатор: Универзитет за странци, Сиена, Италија;

- Мотивација, иновативност, креативност во наставата по странски јазици, Организатор: МОН и Регионален Франкофонски центар за Централна и Источна Европа-Софија;
- Читање, ефективно, интерактивно и конструктивно, Здружение на професори по германски јазик во Бугарија, Софија;
- Збор и игра во наставата по германски јазик, Здружение за македонско германско пријателство и соработка Битола;
- Како да организираме успешен вебинар, DESO Development Solutions Скопје;
- Симпозиум: „VIII Novomatic Symposium -Success by Experience“, Novomatic Group of Companies, Vienna, Austria (Март 2017).
- Градење доверба и управување со стрес, Александра Веселиновиќ, сертифициран WIFI-тренинг, WIFI - Институт за промоција на економскиот развој на Австриската федерална комора, Стопанска комора на Македонија одржан во Скопје;
- Менаџерски вештини за управување со човечки ресурси, Програма од Центарот за образование на возрасни и Министерството за образование и наука на Република Македонија, Скопје;
- Обука за пристап до електронски систем, Академија за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“ Скопје;
- Обука за работа со млади, Time for tea- Еразмус+ финансиран проект.
- Обука за спорт, Црнорска Спортска Академија, Подгорица, Црна Гора;
- Обука за здравје и безбедност при работа, Технолаб, Скопје;
- Обука за заштита од пожари, евакуација и спасување, Технолаб, Скопје;
- Обука за прва помош;
- Интернет маркетинг, Нова солушнс, Битола;
- Обука за сметководство, Битола;
- Модерен наставник, ефикасна комуникација (модул 1 и 2), Организатор: НЛП центар Солушнс;
- Обука за спроведување на мерка за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2017 година, за отворање на нови работни места, за млади лица до 29 години финансирана од АВРМ и УНДП;
- Обука на административниот тим на БАС за работа на образовниот портал и промени во работата;
- Обука за изработка на проектни предлози - УСАИД, Скопје;
- Обука на меѓународниот саем ICE London 2017 на тема: „Key Directives of AML“, Anti Money Laundry Academy, London, England;
- Обука за „Development of sales and distribution of novomatic infrastructure companies“, организирана под покровителство на novomatic group of companies, gumplodskirchen, austria;
Има посетувано и курсеви:
- Онлајн курс за CEO;
- Онлајн курс за администрација на MOODLE;
- Онлајн курс на UdeMy за PRINCE II- еден од најпознатите светски стандарди за проектен менаџмент;
Наставниот кадар има учествувано и на работилници:

- Администрација и новитети во MOODLE платформата, работилница/семинар, Белград, Србија, Мудл Мрежа Србије;
- Психотерапија и гештат едукација, Интернационален гештат институт, Младен Костиќ - гештат терапевт, Битола;
- Програма за зајакнување на емоционалните капацитети на лидерите, проф. д-р Владимир Такшиќ, д-р Дарио Вукеновиќ, Хрватско Психолошко друштво, Хрватска -дводневна работилница, Битола;
- Развој на емоционална самосвест, Центар за личен развој – АНИМА, Битола;
- Утврдување на методологија на изготвување на прашања и студии на случај, Академија за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“ Скопје;
- Работилница за Adobe Connect - софтвер за онлајн учење и онлајн семинари/вебинари - Варнамо, Шведска;
- Работилница за развивање на Scoolia Business - платформа за онлајн учење наменето за Шведска и Данска – Битола;
- Работилница за развивање на интеграција на Moodle и Adobe Connect платформа за во компаниите и високообразовните институции во Скандинавскиот регион, Битола;
- Скопје, ноември 2017, *Алатки за локална демократија*, Организатор: Алда Скопје
- Работилница за стратегиско планирање на БАС 2017-2020;
- Работилница за секретарско работење на БАС;
- Linguistic workshop for professional development-“Academic writing in elementary and secondary schools”;
- Работилница за техничка поддршка за изработка на апликации од клучната акција K2 - Стратешко партнерство во програмата на Е+ - Национална агенција за европски образовни програми и мобилности, февруари, Национална агенција, Скопје;
- Работилница спроведена од страна Стопанската комора на Македонија, Стопанската комора на Северозападна Македонија, Стопанската комора за информатички и комуникациски технологии (МАСИТ), Сојузот на стопански комори на Македонија и ЕПИ Центар Интернационал, партнери во Проектот на УСАИД: „ПАРТНЕРСТВО ЗА ПОДОБРА БИЗНИС РЕГУЛАТИВА“;
- Работилница за измени за законските работни односи, закон за практикантска работа во организација на МасИТ;
- Работилница: „Gaming Market Investigation – Tool Development“, ATSI.SA, Krakow, Poland;

Забележано е и напредување во степенот на образование кај наставниот кадар:

- Стекнат степен Магистер на Менаџмент на човечки ресурси;
- Стекнат степен Доктор на науки по Менаџмент во образование;
- Стекнат степен МБА Специјалист по стратегиски менаџмент;
- Стекнат степен м-р по педагогија во областа на методиките;

Наставниот кадар има учествувано и на конференции:

- 100 Жени претприемачки - Каса Евентс, Скопје;
- „Образованието на крстопат“, Македонско научно друштво МНД Битола, Битола;
- Петти симпозиум на БАС Скопје 2017;

- МУДЛ Моот Вестерн Балкан, Београд Србија;
- Меѓународна конференција за социјално претприемништво во МКЦ, организирана од Social Impact Lab Skopje;
- Конференција - Родителството во 21 век, Скопје;
- Меѓународна конференција - Квалитетно образование за раст, резултати и подобра иднина - организиран од Уницеф, Скопје;
- Валоризациона конференција - Национална агенција за европски образовни програми и мобилности, Скопје;
Учество на панел дискусии:
- „Придонесот на научните истражувања во менување на практиката“, БАС
Учество на кампови:
- Летен јазичен камп по германски јазик 2017, Германија и Австрија УГЈ Делфин Битола;
- Летен јазичен камп по германски јазик 2017, Германија и Австрија УГЈ Делфин Битола Институт за менаџмент, Битола;
Како и учество на други настани:
- Презентирање на можности за финансиска поддршка, Стопанска комора Битола;
- Завршна презентација на проектот БАСТИОН;
- „Мали маркетинг трикови,“- онлајн портал видеа, пдф книги, бесплатни онлајн алатки;
- Саем за кариера организиран , МКЦ Битола ;
- Саем за вработување, Битола;

Наставниот кадар на БАС во текот на 2018 година има одржано и бројни обуки:

- Обучувачка работилница на тема подобрување на квалитетот за супервизорите на Key Safety Systems Macedonia Кичево, 24 март 2018, Кичево.
- Обуки со синдикатот на МЕСО: Дводневна воведна работилница за синдикални лидери, Охрид, 14 и 15. 06.2018
- Обука за ефективно работење во извршниот одбор на синдикалната организација на РЕК Битола заедно со проф. д-р Цветко Смилевски, БАС, Битола, 17.07.2018.
- Обучувачка работилница на тема Одлучување за супервизорите на Joyson Safety Systems Macedonia, Кичево, 27 октомври 2018, Кичево, заедно со Проф. д-р Цветко Смилевски;
- ОСМУ „Д-р Јован Калази“ – Битола, Обучувачи: Проф. д-р Гордана Тасевска, проф. д-р Тони Соклевски и пред. м-р Билјана Галовска на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 11 и 12 декември 2018.
- СОТУ „Ѓорѓи Наумов“ – Битола, Обучувачи: Проф. д-р Лидија Стефановска, проф. д-р Тони Соклевски и пред. м-р Билјана Галовска на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 13 и 14 декември 2018;
- СОУ „Наум Наумовски Борче“ – Крушево Обучувачи: Проф. д-р Тони Соклевски и доц. д-р Весна Стојановска на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај

наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 11 и 12 декември 2018.

- СОУ „Цар Цамоил“ – Ресен, Обучувачи: проф. д-р Тони Соклевски и МБА Ана Ивановска на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 24 декември 2018;
- СОУ „Крсте Петков Мисирков“ – Демир Хисар, Обучувачи: Проф. Д-р Тони Соклевски, Доц. д-р Весна Стојановска и МБА Андријана Апостолова на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 26 и 27 декември 2018;
- *Учество како ментор во проектот*:УСАИД, СВА project, Проектен циклус, Изработка на логички рамки и предлог проекти, прва половина на 2018.
- SportLife, Скопје, Водечки обучувач на обуката „Личен и time менаџмент“, ДЕТРА Центар, Скопје, март 2018;
- НОРPS, Скопје, Водечки обучувач на обуката „Основи на менаџментот на човечки ресурси“, БАС Институт за менаџмент, Битола, октомври 2018.
- Обучувач на обуката „Лично мисионерство за заедничка иднина – Работилница за тимски дизајн и посакувана иднина“, отворена обука, БАС, Битола, 09 ноември 2018;
- Стопанска комора на Р. Македонија, Скопје, Водечки обучувач на обуката „Е-менаџмент на човечки ресурси – современи методи за обезбедување на човечки ресурси“, 29-30 ноември 2018;
- СОУ „Јовче Тесличков“ – Велес, Водечки обучувач на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 13-14 декември 2018;
- СОУ „Добри Даскалов“ – Кавадарци, Водечки обучувач на Програма БАСТИОН – Обука за развивање на меки вештини и социјални компетенции за тимско решавање на проблеми кај наставници, дел од Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации – Министерство за образование и наука, 24 декември 2018;
- Спортлајф- обука за мотивација на вработените, кообучувач
- Спортлајф- обука за организирање на работата на подредените, кообучувач
- VetOxygen- тимбилдинг, кообучувач
- Агротехна- консултантски активности за организациски развој, консултант
- Спортлајф- обука за организирање на работата на подредените
- VetOxygen- тимбилдинг, кообучувач
- Joyson Safety Systems, обука за подобрување на ефикасноста и креативноста, кообучувач
- ТимБилдинг – Стрес + МБТИ, ИПА Структура МКД, Струга, 31.01-04.02.2018
- Прв МАКЕДОНСКИ МУДЛ МУТ, Битола, 31.05-03.06.2018
- Обука за наставници, проект БАСТИОН, ОУ Јовче Тесличков, Велес, 13-14.12.2018

- Обука: Оперативно работење и раководење, Организација ХОПС, Скопје, 26.11.2018.

Наставниот кадар на БАС во 2018 година има учествувано на бројни обуки, семинари, работилници, вебинари и сл.:

- СУГЕСТОПЕДИА - Двонеделна обука за методи за интензивно учење и еднонеделен курс за Шпански јазик – Черноморец, Бугарија, 9-24 јули 2018;
- 200 жени претприемачки – Касиа Евентс, Скопје, 5 декември 2018;
- Дама Да, Скопје, март 2018;
- Обука – советување „Специфики, актуелности и новини во тукушто донесениот Закон за високо образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18) и насоки за негова соодветна примена“ – Правоматика, 28.05.2018 година, Скопје.
- Обука – Конкретни чекори одредници и препораки за ефективна и ефикасна примена на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18) - Правоматика, 20.09.2018 година, Скопје.
- Проект на УСАИД „Партнерство за подобра регулатива“ - на тема „Права и обврски кои произлегуваат од Законот за работни односи“, 06.02.2018 година во Хотел Епинал, Битола;
- Саем за вработување, Центар за култура, Декември, 2018, Битола;
- Обука, дигитален маркетинг и SEO, Јавен Адвертајзинг, Ноември, 2018, Битола;
- Учество на 8th WeB & 1st Macedonian Moodle Moot 2018, Јуни 2018;
- 2018, Обука за Извршниот Одбор на Синдикатот на ФОД, на тема „Ефективно работење во извршниот одбор на синдикална организација ФОД Битола“;
- 2018, Работна средба „Практичната настава на БАС и студиската програма по Бизнес менаџмент за прв циклус на студии“;
- 2018, Обука за стручни лица за Евалуација на прокетни апликации на Фондот за иновации и техничко технолошки развој, Скопје;
- 2018, Информативна средба за даночни реформи организирана од ЕПИ Центар на тема „Влијанието на даночните реформи врз бизнис климата во Македонија“;
- 2018, Информативен настан на тема „Работни односи“ организиран од Стопанската комора за информатички и комуникациски технологии МАСИТ;
- Обука „Нови ЕУ правила за заштита на личните податоци согласно општата регулатива за заштита на личните податоци“ – 15.03.2018, Скопје;
- Конференција за проект за заштита на лични податоци и употребата на истите, ЕУ Инфо Центар, Скопје, 23.01.2018г.;
- Советување за закон за заштита на лични податоци, Скопје, 11.06.2018;
- Global Leadership Summit Macedonia 2018, 23 Ноември, Скопје;
- Мотивациски говор на Алпер Ерсој генералн директор на ТАВ Аеродроми, 18 декември 2018, Битола;
- Конференција за менаџирање на семејни бизниси, Clear View, Скопје;
- Time 4 Tea – проект за младински активизам, ЕРАЗМУС+, Лондон Англија, април 2018 година;
- Крушево будно 2018, промоции, Крушево;
- 8ми СРПСКИ МУДЛ МУТ (Moodle конференција), Нови Сад, 16-18.11.2018

- Информативна работница со малите и средни претпријатија од Пелагонискиот регион за аплицирање во Фондот за иновации и техношки развој, БАС, јули, 2018;
- Ефективно работење во извршниот одбор на синдикалната организација, БАС, Битола, 21.11.2018, Обучувачи: проф. д-р Лидија Стефановска и проф. д-р Гордана Тасевска.

Во 2019 година кадарот на БАС беше ангажиран на обуки и работилници за потребите на Детра центар за потребите на:

- SDC (Strategic Development Consulting);
- Спортлајф обложувалници;
- Вабтек МЗТ;
- Колекта НП.

Во дисперзираното одделение на БАС во Битола во 2019 година се реализираа следниве обуки:

- Обуката „Развој на истражувачки вештини во бизнисот“ се одржа во ноември и декември 2019 во три модули на двете локации на БАС во Скопје и Битола.
- Модул 1: Основи на истражувачкиот процес, проф.д-р Цветко Смилевски
- Модул 2: Употреба на софтверски алатки за обработка на податоци – проф. д-р Виктор Митревски
- Модул 3: Презентација на истражувачките проекти - проф.д-р Цветко Смилевски
- Во месец март 2019 се одржа дводневната обука „Ефективна работа на Училишните одбори“ во ОУ Блаже Конески од Прилеп каде обучувачи беа проф. д-р Гордана Тасевска и д-р Мирјана Стојческа Ѓоргиоска.
- Во февруари 2019 година во БАС Битола се одржа едnodневна обука за канцелариско и архивско работење на извршниот одбор на синдикалната организација на РЕК Битола, Обуката беше организирана преку БАС ИМ со заедничкиот кадар на БАС, проф. д-р Гордана Тасевска и Андријана Апостолова, МБА.
- Во 2019 година од кадарот учествуваше на обуки:
- Здруженија, Комори, Асоцијации за поддршка на бизнисот во Р. Македонија, Обучувачнаобуката „Организациски менаџмент“, Macedonia USAID Business Ecosystem Project, 23-25 јануари 2019, Велес;
- Стопанска комора на Р. Македонија, Скопје, Водечки обучувач на обуката „Обука и развој на човечките ресурси – Креирање на додадена и употреблива вредност за организациите“, 30 јануари 2019;
- ОБСЕ, Македонија, Обучувач на обуката „Презентациски вештини“, Државни службеници од Секторот за работни тела, Собрание на Р. С. Македонија, 11-12 јули 2019 година, Скопје.

6. НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

6.1. ИНТЕГРИРАНА НАСТАВА

БАС користи автентична дидактика на ефективна академска настава втемелена на андрагошките принципи на искусственото учење на возрасните. Содржините од наставната програма се обработуваат низ реални проблемски студии на случаи од

македонското деловно секојдневие. Наставата е организирана во триместри со цел да се обезбеди сукцесија на меѓусебноповрзаните содржини од задолжителните и изборните предмети. Со ваквата динамика се овозможува поголема концентрација и интензивирање на студирањето, што е особено корисно при работа со возрасни студенти со деловно искуство кои се целната група на оваа студиска програма.

Наставата за редовните студенти се изведува според интерактивна наставна програма за развивање на специфични менаџерски вештини неопходни за работата на професионалниот менаџер. Потребните реални деловни искуства студентите ги стекнуваат преку континуирана теренска студентска практика од еден ден неделно во текот на студиската година и феријална пракса во текот на летото во партнерските организации на БАС.

Наставата за вонредните студенти се изведува според посебно креирана наставна програма која се фокусира на споделување на личните деловни искуства на студентите. Ваквата настава е суштинска за искусно поврзување на стекнатите менаџерски вештини со неопходните теоретски концепти од областа на професионалниот менаџмент.

Наставата на постдипломските студии се изведува според наставна програма која се фокусира на размена и толкување на деловните искуства на студентите и нивното поврзување со студиската материја. Основната структура на програмата за постдипломски студии е дизајнирана за кандидати со завршени тригодишни додипломски студии во областа на бизнис менаџмент кои имаат стекнато 180 ЕКТС. Специфичната програма е прилагодена и за кандидати со завршени четиригодишни додипломски студии и стекнати 240 ЕКТС.

Синергираните студии имаат за цел да овозможат длабинска индивидуална подготовка за професионална менаџерска работа. Овој вид на настава е костумизиран за оние студенти на БАС кои поради своите секојдневни деловни обврски се оневозможени да ја следат редовната настава во студиската група.

БАС организира студии на далечина за студентите кои престојуваат надвор од земјата и за оние кои се објективно попречени редовно да следат настава. Овие студии се изведуваат преку електронската образовна платформа на БАС.

БАС врши трансфер на кредити од други високообразовни установи, согласно критериумите за сродност на студиските програми. Бројот на трансферирани кредити може да биде најмногу во висина од половина од бројот на кредити на студиската програма. Вредноста на трансферираните кредити се одбива од вкупната школарина.

Вкупната настава во БАС се реализира како интегрирана настава која е фокусирана на студентите и на развивањето на нивниот стил на учење. Целта на студентите е да се стекнат со компетенции за брза и сеопфатна дијагноза на својата тековна практика, да ги совладаат современите тенденции во менаџментот и врз основа на вреднување на реалното окружување да донесат ефективни тековни одлуки. Во остварувањето на оваа определба, во изведувањето на наставата по сите предмети се практикуваат искуството и искусственото учење како модели на наставна работа. Искуството студентите го собираат преку теренската студентска практика (ТСП). При реализирањето на ТСП студентите водат рефлексивни дневници чија содржина е основа за дискусионите и дебатните вежби во наставата по секој предмет.

ФСП: Оваа форма претставува континуирана целодневна Феријална студентска практика (ФСП) во времетраење од 15 работни денови во текот на летниот период за

студентот практикант, под менторство на БАС Менторот во партнерската организација, според стандардната програма за ФСП.

Од интервјуто со менаџментот се потврдува дека БАС континуирано го зголемува бројот на партнерски организации, од една страна за да ја зголемува и јакне соработката, од друга страна да ги користи бенефициите од истата. Соработката со организациите ја користиме за теренска студентска практика, за истражување, за добивање на нови практики и сознанија за студии на случај во наставата, со високообразовните установи за учество на проекти, размена на студенти и кадар, достапност на библиотека и сл.

Од анализата на резултатите од анкетните прашалници на менторите и партнерските организации во врска со реализацијата на ТСП и ФСП на БАС се констатираше дека ТСП студентите ја реализираат во следниве области на дејности: производство на графички производи, производство на овошје и зеленчук, производство на машински делови, производство на електрична енергија, производство на пластични производи, производство и дистрибуција на вода, производство на прехранбени производи, телевизиски услуги, здравствени услуги, маркетинг услуги, ПР услуги, кредитно посредување, продажба на козметика, трговија на мало со автомобили и возила од лесна категорија, образовна дејност, производство и дистрибуција на кондиторски производи, финансии и наплата на побарувања.

Партнерските организации вклучуваат мали, средни и големи претпријатија во дијапазон од 10 до 2100 вработени. Анализата од истражувањето покажа дека менторите на БАС ги имаат следниве функции во партнерските организации: генерален директор, финансов директор, комерцијален директор, маркетинг директор, оперативен менаџер, менаџер на производство, директор на продажба, раководител на тим за компјутерска поддршка, заменик генерален директор, управители, основачи, извршен продуцент, менаџер за ЧР, шеф на материјално книговодство, комерцијалист, деловен секретар, директор на пост-продажба, претставник на раководството за квалитет и регионален менаџер за продажба.

90% од менторите целосно ги познаваат целите на студиската програма и целите на ТСП, а на 80% од менторите во целост им се познати кои компетенции и вештини ги развива студиската програма кај студентите. Според степенот на вклучување на студентите од страна на менторите, 10% од студентите се вклучени во набљудување на процесите, 40% работат со нивна помош, а 50% им доверуваат самостојни задачи. Во периодот помеѓу двете самоевалуации менторите повеќе настојуваат да им помагаат на студентите, а го зголемиле за 20% вклучувањето на студентите преку доверување на самостојни задачи.

Како и наставниците и сите ангажирани ментори редовно се оценуваат од страна на студентите. И овој период нивната оценка е многу висока бидејќи 50% од студентите сосема се задоволни и 38% се задоволни од менторите и нивната целокупна ангажираност и посветеност.

За поврзување на наставата со реалната практика посебен придонес даваат и гостувањата на над 50 истакнати стручњаци од практиката (клиничари) Студентите ја потврдуваат корисноста од овој облик на настава бидејќи 50,5% од студентите се сосема задоволни и 34,5% се задоволни од клиничарите.

Едни од ефективните форми на ангажирање на студентите се илустративните и проблемските студии на случај преку кои студентите разрешуваат реални проблеми од

македонската и светската практика. Преку разрешувањето на овие проблеми се намалуваат грешките, односно штетните последици и на тој начин студентите развиваат менаџерски компетенции. Врз развивањето на менаџерските компетенции влијаат и други стратегии на учење: играње на улоги, компјутерски симулации, стратегиски сценарија, виртуелни компании и сл. Од анализата на прашалниците на студентите се добиени следниве резултати: студентите се изјасниле дека во наставата многу често се применуваат следниве наставни методи: студии на случај, дискусија, играње улоги, групна работа, учење преку зададени проблеми или проекти, работа во парови и изработка на модели и продукти. Исто така 91% од студентите сметаат дека соодносот меѓу теоретскиот дел и вежбите е соодветен. Во однос на класичното предавање според 21,5% од нив сметаат дека ретко се практикува, но 30% од студентите наведуваат дека класичната настава кај некои наставници често се практикува. Од ова може да се воочи дека во БАС секогаш се интегрираат сите елементи на наставната средба, но само кај мал број на наставници и соработници е потребна замена на класичното предавање со вклучување на сите елементи на наставната средба. Наставата во БАС се реализира во мали групи се со цел да се овозможи интензивно практикување на тимското работење на студентите во различни ситуации. Примарната цел на овој начин на работа е студентите во текот на студиите да се стекнат со компетентност и вредносен став за практикување на тимското учење во секојдневната менаџерска практика. Ваквиот модел на учење во текот на студирањето претпоставуваат висока интеракција на студентите во текот на студирањето, како во текот на наставата, така и во воннаставните облици на соработка на студентите меѓу себе, наставниците и менторите од практиката. Тоа претпоставува интегрирање на предавањата и вежбите во креативна работилница како основен облик на студирањето на БАС.

Од другата страна на интегрираната настава се наоѓаат наставниците чија задача е да ја следат и во најсоодветна форма да им ја презентираат на студентите современата теориска мисла во соодветниот предмет, како и да ги упатат студентите на самостојна потрага и користење на извори кои се презентираат во современи научни наоди, како што се списанија, научни собири, интернет извори и сл. Исто така наставниците ја оценуваат актуелната практика, ги формулираат можните решенија и ги вреднуваат последиците од проектираните или преземените менаџерски акции за реални менаџерски проблеми. Од анкетата за стручноста на наставниците и нивната достапност до студентите генерално сите студенти се задоволни од нивната стручност и достапност во текот на целиот семестар, во термините за консултации и во термините за менторирање. 60,5% од студентите се сосема задоволни, а 32% се задоволни од стручноста на професорите, вишите предавачи и предавачите. 59,5% од студентите се сосема задоволни од стручноста на соработниците, а 30% задоволни. Ова укажува на фактот дека наставниот кадар на БАС задоволува со својата стручност и компетентност и истата е во континуитет.

Сите три години БАС објавува конкурс за доделување на стипендии за редовните студенти на прв циклус на студии. БАС секоја година обезбедува стипендии во вкупна вредност од 40.000,00 Евра. Стипендиите кои беа доделени беа во висина од 20% па се до 80% покриена школарина, во зависност од конечното рангирање на кандидатите. На конкурсот можеше да се пријават кандидати кои ги исполниле следниве услови: да се државјани на Р. С. Македонија, да се на возраст од 17 до 22 години, да имаат завршено средно образование или да имаат пријавено државна матура и да пополнат

електронска пријава. Секоја година начинот на доделување на стипендии е различен но, последната беше реализирана на следниот начин: Натриварот за стипендии за редовни студенти за студиската 2019/20 година се одржа во месеците мај и јуни 2019 година, со претходна ФБ кампања, преку страната на БАС и директно со посети во средните училишта. За студирање во БАС Битола во текот на мај се пријавија дваесетина кандидати, а за во БАС Скопје триесетина. Кандидатите доставуваа CV, дипломи или други сертификати и признавања со што се докажуваше нивната стручност, а интервјуто се водеше во насока на откривање на нивните предзнаења за менаџментот и бизнисот и нудење на решенија на студии на случај и презентација на нивно мислење за одредени бизнис тематии. Во Битола единаесет кандидати беа рангирани и им беа доделени стипендии од 30 до 90%, а во Скопје беа доделени две стипендии на два редовни студенти. Комплет сите студенти ги потпишаа договорите за школување за студиската 2019/20 година и започнаа со своето студирање.

6.3. ПОГОДНОСТА НА МЕТОДИТЕ ЗА ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊАТА И ВЕШТИНИТЕ

Оценувањето се воспоставува како систем на оценување базиран на постигнувањата на студентите во однос на обврските предвидени со предметната програма. Постои разлика во начинот на оценување на постигнувањата на студентите за време на семестарот кај стручните и општообразовните предмети.

Врз формирањето на крајните оценки на студентите кај стручните предмети влијаат следниве елементи кои треба да ги задоволат студентите:

- 25% од колоквиум (два колоквиума од еден предмет) или вкупно 50% од двата колоквиума или 50% од испит
- 30% од присуство и активност
- 20% од проектен извештај

За студентите кои студираат на далечина според Правилникот за студирање испитот носи 70% и 30% проектниот извештај за стручните предмети или 100% од испит за општообразовните предмети.

Врз формирањето на крајните оценки на студентите кај општообразовните предмети влијаат следниве елементи кои треба да ги задоволат студентите:

- 70% од испит
- 30% од присуство и активност.

За завршниот предмет Практикум по оперативен менаџмент соодносот е : 40% проектниот извештај, 30% одбраната и презентацијата и 30% присуство и активност

На вториот циклус на студии се спроведува и оценување на специјалистичкиот труд каде се оценуваат следниве елементи: комисиска оценка на трудот и презентацијата и одговорот на прашањата при јавната одбрана на истиот.

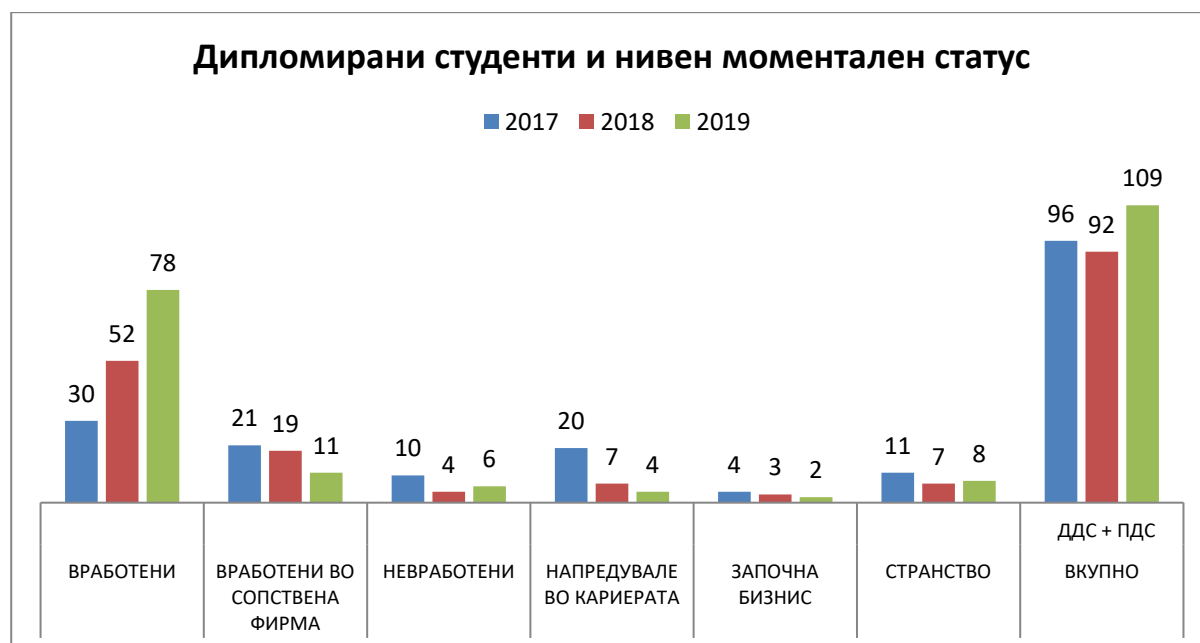
Според резултатите кои се добиени од истражувањето, 81% од студентите сметаат дека начинот на оценување им е темелно и детално објаснет од страна наставниците, а 71% од нив сметаат дека оценувањето на нивното знаење е објективно по сите елементи: испити, колоквиуми и проектни извештаи.

6.4. ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ

Овие три години студиски години кои се опфатени со четвртата самоевалуација дипломираа вкупно 297 студенти од кои 205 на ДДС и 92 студенти на ПДС. После анализата на податоците од дипломантите со задоволство може да се истакне дека од дипломираните студенти имаме мал процент од 20 невработени студенти (6,7%). Голем е бројот на дипломанти кои напредувале во својата кариера дури 31 што заедно со бројот на вработени дипломанти 160 и кои имаат сопствен бизнис 51 или започнале 9 достигнува до 220 што 74,1 % од вкупниот број (297) на дипломирани студенти. Во табелата 1 и графикот 1 даден е преглед на состојбата на дипломантите и нивната ангажираност во општеството:

Табела 1: Дипломирани студенти 2017-2019

	ВРАБОТЕНИ	ВРАБОТЕНИ ВО СОПСТВЕНА ФИРМА	НЕВРАБОТЕНИ	НАПРЕДУВАЛЕ ВО КАРИЕРАТА	ЗАПОЧНА БИЗНИС	СТРАНСТВО	ВКУПНО ДДС + ПДС
2017	30	21	10	20	4	11	64+ 32= 96
2018	52	19	4	7	3	7	63+29 = 92
2019	78	11	6	4	2	8	78+31 = 109
ВКУПНО	160	51	20	31	9	26	205+92 =297

Графикон бр. 1: Дипломирани студенти 2017-2019

Вработените дипломанти на БАС 67% сосема се согласуваат дека во текот на нивното студирање се стекнаа со потребниот степен на теоретски знаења за работа во нивните фирми. 67% од нив сосема се согласуваат дека се стекнале со потребниот степен на практични вештини за работа во својата фирма. Импазантна е бројката од 67 % од вработени дипломанти кои потврдија дека благодарение на усвоените знаења и

вештини од студирањето во БАС добиле шанса за унапредување. Дополнителна обука за работното место за кое се примени или унапредени на 50% од дипломантите не им била потребна, а на ист толкав процент од 50% од дипломантите имале потреба од дополнителна обука. Со тоа се потврдува фактот дека стекнатите знаења и вештини во текот на студирањето во БАС даваат силни импликации во професионалниот и кариерниот развој на студентите. Посебен успех БАС постигна на меѓународно ниво со признавањето (нострификацијата) на дипломите на студентите од одделението на БАС во Битола во Шведска, Австралија, Тајван и САД.

6.5. ВЕШТИНИ ЗА КОИ СТУДЕНТОТ СЕ ОСПОСОБУВА ВО ТЕКОТ НА СТУДИИТЕ

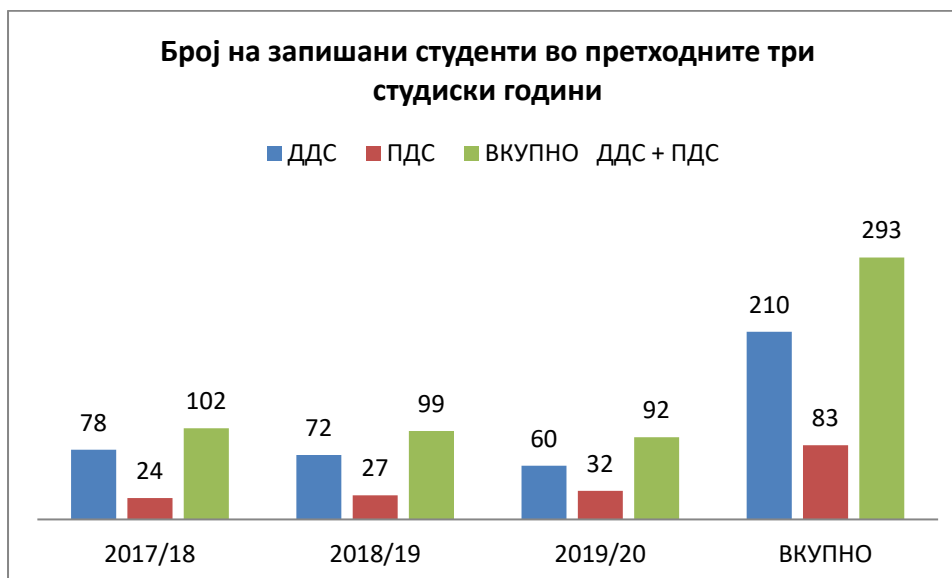
Вештините и компетенциите кои студентот ги стекнува во текот на студиите на БАС се дадени во прилог 3 и 4.

7. СТУДЕНТИ

Бројот на запишани студенти во трите студиски програми дадени се во табела број 2:

Табела 2: Број на запишани студенти 2017/18, 2018/19, 2019/20

	ДДС	ПДС	ВКУПНО ДДС + ПДС
2017/18	78	24	102
2018/19	72	27	99
2019/20	60	32	92
ВКУПНО	210	83	293

Графикон број 2: Број на запишани студенти во 2017, 2018 и 2019 година

Во однос на мобилноста на студентите утврдено е дека во БАС во периодот на оваа самоевалуација се запишале со трансфер од друга високообразовна институција 34% од вкупниот број на студенти на прв и втор циклус. Исто така констатирано е дека не постои осипување на студентите од БАС во друга високообразовна институција. Ваквата состојба наведува на фактот дека БАС е институција каде постои тенденција на

прилив на студенти со трансфер од други ВОИ. Единствено осипување на студентите е забележано поради лични причини (болест, породилно отсуство, финансиски можности, заминување во странство, влегување во брак, отворање на сопствен бизнис и сл..) Во 2019 се отпишале 4 студенти.

8. ПРОСТОРНИ МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ И ЛОГИСТИКА

Бизнес Академија Смилевски располага со вкупно 1848 m² од кои 741 m² се наставни простории, а 1107 m² се помошни простории. Врз основа на бројот на студенти кои студираат на БАС, вкупниот (бруто) простор по студент изнесува 6,6 m², односно пресметано по наставен простор изнесува 2,65 m². Врз основа на ова може да се констатира дека се задоволени критериумите пропишани со стандардите за високо образование на Република Македонија. Интергираната настава во БАС се изведува во 9 вежбални, во три компјутерски лаборатории и две конференциски сали. Во прилог е дадена распределбата на просторните услови на БАС по вежбални, лаборатории, конференциски сали, опрема, ИТ опрема.

Прилог 4 (Распределба на простории и опрема).

Од анкетните прашалници на наставниците добиени се следните резултати:

- За големината на просториите на БАС 36,5% одговориле дека се задоволни, а 63,5% дека сосема се задоволни.
- За изгледот и мебелот на просториите на БАС 36,5% одговориле дека се задоволни, а 44% дека сосема се задоволни.
- За библиотеката на БАС 40% одговориле дека ниту се согласуваат ниту не се согласуваат, 56% дека се задоволни и 40,5% дека сосема се задоволни.
- За достапноста на ИТ опремата, 28% дека не се задоволни и 30% дека се задоволни.

Од анкетните прашалници на студентите се анализирани следните податоци:

- *Големината на просториите на БАС* – 29,5% задоволен сум и 58% сосема сум задоволен.
- *Изгледот, мебелот на просториите на БАС*, 36,5% задоволен сум и 47% сосема сум задоволен.
- *Библиотека* – 41,5% задоволен сум и 38,5% сосема сум задоволен.
- *Достапност на ИТ опрема* - 35% задоволен сум и 30% сосема сум задоволен.
- *Опременост (лаборатории, надгледни средства, и слично) на просториите*, 33,5% задоволен сум и 36,5% сосема сум задоволен.

Библиотечниот фонд на БАС во 2017год. беше зголемен за 10 нови наслови. Половина од насловите се од странски автори, а истите беа добиени како подарок при работната посета на конференцијата во Опатија, организирана од Poslovna Akademija Rijeka-PAR. Ова се новите наслови во библиотечниот фонд за 2017 година:

- Osnove menadzmenta ljudskih resursa- Slobodan Camilovic; Vidoje Vujic
- Poduzetnistvo i menadzment u usluзnim delatnostima- Vidoje Vujic
- Racunovodstveni inzinjering poslovanja kompanija- Ramiz Kikanovic; Jovo Sovic
- Upravljanje znanjem i ljudskim razvojem u turizmu- Vidoje Vujic
- Poslovna etika i multikutura- drugo dopunjeno i prosireno izdanje- Vidoje Vujic; Marija Ivanish; Bruno Bojic

- Menadzment promjena- Vidoje Vujic
- Минерали од Република Македонија со вовед во минерологија- Глигор Јовановски; Блажо Боев; Петре Макревски
- Business directory of Macedonia 2016- Balkanika
- Зборник на апстракти (работна тетратка) на Петтиот симпозиум- Бизнис академија Смилевски
- Лидерство- Лазар Ѓуров

Покрај 10-те нови наслови во библиотечниот фонд, истиот беше зголемен со 21 мастер труд од студентите на постдипломски студии кои успешно ги изработија и одбранија своите трудови во текот на 2017 година.

Во поглед на компјутерската и техничката опрема, направени се особено значајни промени за непреченото работење на БАС и студентите.

Во таа насока, треба да се спомене набавката и инсталацијата на два нови рутери за интернет, активирани во БАС во Скопје и Битола, одделно. Со тоа, се овозможи остварување поквалитетна интернет WiFi врска, а паралелно со тоа се овозможува и зголемен степен на контрола на пристап. Во однос на интернет пристапот, по завршувањето на летниот семестар во генерацијата 2016/2017г, БАС Скопје доби нова интернет претплата и со тоа се овозможи симетричен оптички интернет со брзина на пристап 80 Mbit download / 80 Mbit Upload. При крајот на календарската година, 2017г. БАС Битола, при крајот на календарската 2017 година доби сличен интернет пакет, односно беше поставена оптичка конекција со брзини на пристап 100 Mbit download / 100 Mbit upload). Со ова, во голема мера се отклонети поголемиот дел од техничките проблеми кои вршеа пречки на нормалното работење на БАС Скопје и Битола.

Во месецот Ноември, преку новото вработување во БАС ИМ, БАС Битола се здобија со можност да извршат набавка на одредена техничка опрема и канцелариски помагала, во вредност од 1500 евра. Оваа можност беше остварена од проектот на UNDP за поддршка и развој на вработувања на млади лица под 29 години, па преку овој проект, за потребите на компјутерската лабораторија во БАС Битола, се набавени 6 комплетни десктоп конфигурации, кабли за струја, SSD хард диск и дополнителен монитор. Еден од двата гореспоменати рутери е исто така дел од оваа набавка.

Направен е напор и комуникација со компании и претставници на дистрибутери на ИТ опрема и Microsoft софтверски пакети во поглед на дополнителна набавка на десктоп компјутери за доопремување на компјутерските лаборатории во Битола и Скопје. Во тој поглед е направен попис на застарената технологија и техничка опрема во БАС Битола, со цел да се овозможи попуст на потенцијалните нови набавки. Дополнително на ова, направени се почетни разговори и преговори со ИТ софтверска компанија во насока на набавка на CRM софтвер за решавање на долготрајните тесни грла во поглед на комуницирањето на одредени информации за корисниците на услугите на БАС.

Во однос на компјутерската опрема и ИТ инфраструктура, во 2018 година, се забележани следниве активности:

- Ставени во употреба 3 монитори наследени од ОПИП проектот на ДЕТРА
- Ставени во употреба 2 десктоп компјутери наследени од ОПИП проектот на ДЕТРА
- Повлечен од Битола 1 расипан десктоп компјутер (матична плоча)
- Повлечени од Битола 6 расипани лаптопи (треба да одат во расход)
- Инсталиран рутер екстендер во Битола, конференциска сала

- Модификувана (импровизирана) мрежа за интернет во зградата во Битола. Компјутерската и мрежната инфраструктура во БАС не претрпе измени во текот на 2019 година. Се забележуваат последици и незадоволство кај корисниците од употребата на застарена опрема, меѓутоа се прават напори во текот на 2020г. да биде дел од инфраструктурата обновена и имплементирана на двете локации.

Сервисот на студентската служба на БАС го сочинува четворица и тоа по две во седиштето на БАС во Скопје и две во одделението во Битола. Во рамките на студентската служба постои и сервис за копирање кој делумно ги задоволува потребите за копирање за потребите на Академијата.

Новата интернет страница на Бизнис БАС Смилевски – БАС е поставена на адресата www.bas.edu.mk. Сајтот содржи преку 60 страни со најразлични содржини поврзани со студиите и работата на БАС. Посетеноста на сајтот се движи помеѓу 200-80000 посети месечно во зависност од активните промотивни кампањи на Facebook.

Со организацијата на конференцијата на БАСИМ, вебсајтот на БАС стана домаќин и на официјалната веб страна на самата конференција. На десеттина веб страници беа поставени сите информации поврзани со учеството на конференцијата, но воедно, за првпат досега учесниците имаа можност да се пријавуваат и онлајн, што дополнително го олеснуваше процесот на пријава, особено за странски учесници.

Во контекстот на настани на БАС, по примерот на конференцијата во месецот декември стартуваше вебстраната на симпозиумот на БАС, кој за првпат овозможи онлајн пријава за учество, но и достапност на сите поврзани информации.

Во редовните објави на новости на вебсајтот, се објавуваат клучните новости од работењето на БАС, заедно со повици за учество на настани и слично.

Во однос на студентските портали студентите се поделени на двата портали. И тоа стариот portal.bas.edu.mk е за старите програми по оперативен и стратегиски менаџмент, а порталот portal2.bas.edu.mk е новиот портал за студентите и наставниците на новите студиски програми по бизнис и стратегиски менаџмент. Засега порталите имаат 100% достапност односно периодот на недостапност на порталот бил помал од неколку минути што е занемарливо.

Статистика од портали:

Нов портал (portal2.bas.edu.mk – верзија 3.6)

- Вкупен број курсеви: 138
- Регистрирани корисници: 207
- Просечен број на корисници на дневна основа: 13.06
- Прашања во испити и бази: 4834
- Ресурси (книги, презентации, материјали и сл.): 1484
- Курсеви на далечина: 21
- Стар портал (portal.bas.edu.mk – верзија 2.8.3)
 - Вкупен број курсеви: 1857
 - Регистрирани корисници: 1282
 - Просечен број на корисници на дневна основа: 19.71
 - Прашања во испити и бази: 92910
 - Ресурси (книги, презентации, материјали и сл.): 17306
 - Курсеви на далечина: 69

Студентските портали нудат одлична можност за нашите студенти кои живеат во странство или според правилникот за студирање на далечина, подалеку од 50

километри од двата студиски центри, да своите студии ги реализираат преку интернет, односно – на далечина. Досега, на порталот се креирани 90 курсеви поврзани со ваквиот начин на студирање.

Во текот на 2019 година, ново ангажираните наставници во БАС, од страна на ИТ администраторот, добија соодветна обука за користење на образовниот портал, неговите ресурси и можности.

9. НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА

9.1. СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД ЗЕМЈАТА

Во текот на 2017 година БАС склучи Спогодби за ТСП со 8 нови ПО и тоа: РЗ инфомедиа Скопје, Охридска банка АД Скопје, СМЕЛТ-инг Скопје, ЗГ СмартАп-Лабораторија за социјални иновации Скопје, Кабтел Скопје, Институт Симбиотика Скопје, Винер осигурување подружница Југодрво Скопје и Југоимпекс Скопје.

Во текот на 2018 година беа потпишани 10 нови Спогодби за теренска студентска практика во Скопје со нови партнерски организации и тоа: Колекта НП, Креативе Хуб, Вебспот (Групер), НЛБ Банка АД Скопје, Аитоникс ДООЕЛ, Океан ком треид ДОО, Вабтек МЗТ, ГМ Метео ДООЕЛ, ЈУ Младински културен центар и Де-Та Дејан ДООЕЛ Скопје. Проширен е и составот на партнерските организации и во одделението за дисперзирани студии во Битола: SETTE Clipping Агенција за мониторинг на медиуми, Битола. (прилог 66)

Во 2018 година проширена е соработката со повеќе институции од научен и образовен карактер. Потпишан е меморандум за соработка со Факултет за инженерски менаџмент – Београд. Во рамките на реализацијата на проектот БАСТИОН потпишани се меморандуми за соработка со: СОУ „Орде Чопела“, Прилеп; СОУ „Крсте Петков Мисирков“ – Демир Хисар; СОУ „Цар Самоил“ - Ресен; ОСУ „Таки Даскало“ - Битола; СОУ „Наум Наумовски – Борче“ - Крушево; ОСМУ „Д-р Јован Калаузи“ - Битола; СОУ „Добри Даскалов“ - Кавадарци; СОТУ „Ѓорѓи Наумов“ - Битола; ОСУ „Јовче Тесличков“ – Велес и ОСТУ „Гостивар“ - Гостивар.

9.2. СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД СТРАНСТВО

Според интервјуто со основачите на БАС има воспоставено соработка со поголем број високообразовни установи од земјата, регионот и од Европа.

Досегашната соработка беше главно преку активности поврзани со научните собири, како и минимални активности за учество на проекти. Соработката во последниов период се интензивира на повеќе полиња, започнати активности за учество во ЕРАЗМУС+ проекти, ИПА проекти, мобилности и сл. Идните погледи на основачите и менаџментот се да се интензивира соработката, да се искористуваат на можностите, мобилизирање на кадарот и студентите, учествување во проекти и сл.

Во 2017 година проширена е соработката со повеќе институции од научен и образовен карактер. Потпишани се меморандуми за разбирање и соработка со:

- Висока школа за модерен бизнис, Белград, Србија;
- Велеучилиште во Шибеник, Хрватска;

- Факултет за пословни студии и право при Универзитетот УНИОН – Никола Теска, Белград, Србија;
- Факултетот за стратешки и оперативен менаџмент при Универзитетот УНИОН – Никола Теска, Белград, Србија;
За потребите на Erasmus + апликациите потпишани се следниве договори:
- Интеринституционален договор за мобилности на кадар и студенти со ПАР Хрватска;
- Интеринституционален договор за мобилности на кадар и студенти со ВЕЛЕУЧИЛИШТЕ ВО ШИБЕНИК;
- Интеринституционален договор за мобилности на кадар и студенти со ФАКУЛТЕТ ЗА БИЗНИС И МЕНАЏМЕНТ ВО НОВО МЕСТО;
- Интеринституционален договор за мобилности на кадар и студенти со ВИСОКА ШКОЛА ЗА МОДЕРНОГ БИЗНИСА, БЕЛГРАД;

Во текот на студиската 2018/2019 година БАС склучи меморандум за Интеринституционална соработка со следниве универзитети:

- Колеџ за инспекција и управување со персонал, Сплит; (College of inspection and personnel management, Split);
- Универзитет за применети науки Балтазар, Запreshич (University of applied sciences Baltazar, Zapreshich);
- Универзитет Милтон Фридман, Унгарија (Milton Friedman University, Hungary);
- Универзитетски колеџ за бизнис, Албанија (University college of business, Albania);
- Високо училиште за безбедност и економија, Пловдив (Higher school of security and economics, Plovdiv).

Во однос на мобилностите, БАС во 2019 доби 10 студентски мобилности, 3 мобилности за кадар и 3 студентски практики. Од нив беа реализирани следниве:

- 8 (осум) студентски мобилности реализирани во Пар Универзитет, Ријека, Хрватска;
- 3 (три) мобилности за кадар од кои 2 во Хрватска и 1 во Сплит;
- 1 (една) практика реализирана во Малта.

Соработката е поставена во повеќе области и тоа: на размена на искуства, материјали, студенти, наставен кадар, организирање на конференции и научни собири, како и заедничко настапување во проекти од значење за регионот.

Од интервјуто на Управителот се потврдува дека БАС е отворена за сите предлози за меѓународна соработка. Главен фокус се уште сродни високообразовни установи. Нов фокус се става на добивање ЕУ проекти и поголема соработка со други организации – НВО, граѓански организации и сл.

Во рамките на размислувањата за збогатување на понудата на нови студиски програми на БАС во 2019 година беше иницирана соработка со Универзитетот „Милтон Фридман“ од Будимпешта. По извршената претходна комуникација со претставниците на овој универзитет на 27.09.2019 година во седиштето на универзитетот во Будимпешта беше потпишан меморандумот за разбирање и соработка. Врз основа на одредбите на тој меморандум и водените разговори со водството на тој универзитет, во таа прилика до крајот на 2019 година беа преземени следниве активности:

- Договорен е програмскиот фокус на шестата меѓународна научна конференција на БАС и БАС ИМ на која што соорганизатор ќе биде и Универзитетот „Милтон Фридман“ од Будимпешта;
- Изработени се нацрти на наставни планови за прв и втор циклус на БАС во областа на дигитализацијата и сајбер безбедноста и
- Иницирана е порачка до БАС ИМ за изработка на истражувачка програма за периодот 2020/22 година во областа на менаџерските предизвици на дигитализацијата и сајбер безбедноста.

10. АПЛИКАТИВНА И НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во овој дел ги издвојуваме посебно публикациите кои според Типологијата на документи за водење библиографии во системот COBISS од Универзитетската библиотека се прикажани во следната табела 3:

Табела 3: Трудови според типологија на документи

Години	Научни трудови со импакт фактор	Научни трудови во меѓународни списанија	Научни трудови на домашни и странски конференции	Стручни трудови	Учебници, прирачници и водичи	Вкупно
2017	15	15	39	23	5	97
2018	4	30	/	1	1	36
2019	2	3	10	17	18	50
Вкупно	21	48	49	41	24	183

Во официјално обраќање до НУБ за да обезбедиме цитираност од други автори добивме информација дека повеќе години не се поврзани со актуелните бази на податоци и заради тоа не се во можност да обезбедат цитираност на нашите трудови.

За подигнување на апликативната и научно- истражувачката дејност БАС во овој период ги реализира следните активности:

На 28.04.2017 година во хотелот Порта се одржа петтиот симпозиум „Менаџментот и современите практики“ со тематски фокус „Современите трендови во работењето на организациите“ во организација на Бизнис Академија Смилевски и БАС Институтот за менаџмент.

На овој симпозиум беа поднесени 48 пријави, од кои 16 пријави беа за по двајца учесници, а тоа значи дека беа пријавени 56 учесници. Имаше пријави од студенти на втор циклус на студии и нивни наставници. Од наставниот кадар и администрацијата на БАС беа 21 пријава. Од вкупната бројка на пријави 11 беа без труд, а 37 беа со труд.

Репортерска екипа на НАША ТВ на местото на настанот, т.е. во хотелот ПОРТА, интервјуираше дел од учесници на симпозиумот.

Во пленарниот дел на симпозиумот настапија тројца презентери со своите трудови: д-р Ана Биновска, водач на тим за бизнис продажба во ОНЕ ВИП од Скопје, со

својот труд „Продажба според социјалните стилови“, Д-р Душица Неделкоска, маркетинг во П.И. ВИТАМИНКА од Прилеп, со својот труд „Ребрендирање на Цевитана“ и м-р Хајан Селмани, извршен директор на ХАСЕЛТ од Скопје, со својот труд „Иновативни решенија во HASELT“.

Во работниот дел учесниците работеа во две секции:

1. Прва секција: „Актуелни менаџерски практики“, во која претседавачи беа проф. д-р Маја Кочоска и виш пред. м-р Благој Грубор и
2. Втора секција: „Иновативни решенија во работењето на организациите“, во која претседавачи беа проф. д-р Гордана Тасевска и проф. д-р Тони Соклевски.

На научно поле, во 2018 година, Академијата се јавува како со-организатор на петтата меѓународна научна конференција „Современите менаџерски предизвици и организациските науки“ со предметен фокус „Иновациите и организацискиот развој“ која се одржа во периодот на 9 и 10 ноември 2018 година во БАС во Битола. На оваа конференција беа опфатени 67 научни трудови, 64 во работниот дел, а 3 труда во пленарниот дел. На конференцијата беа забележани учесници 9 различни земји. За прв пат конференцијата беше поддржана од Министерството за образование и наука – Сектор за високо образование и наука и Општина Битола, а исто така беше поддржана и од Регионалната стопанска комора, Битола, РЕК Битола, Божиновски Битола, Мики Млекара Прилеп, Вангел Шкорпион Битола, Марио Матео Битола, Тон Јан Транс Битола, Ангромаркет Битола, Пелагонка Битола, Космос Битола, Александра Пекара Битола, Лет Мари, Битола и Фреш Фруит Битола. Конференцијата беше и медиумски покриена од повеќе тв, радио и други електронски медиуми.

Организацискиот одбор на оваа конференција беше во состав: проф. д-р Лидија Стефановска – претседател, проф. д-р Тони Соклевски, проф. д-р Гордана Тасевска, виш. пред. д-р Дијана Ивановска Пржо, пред. м-р Иван Ѓоргиевски, виш. пред. м-р Јосиф Петровски, вон. проф. д-р Марјан Танушевски, МБА Ана Христовски, МБА Андријана Апостолова. Во програмскиот одбор, од Бизнис Академија Смилевски членови се: проф. д-р Цветко Смилевски – претседател, проф. д-р Лидија Стефановска, проф. д-р Маја Кочоска.

Во рамките на конференцијата како претконференциска активност беше одржан курс за менаџери и наставници „Лично мисионерство за заедничка иднина“. На оваа обука учествуваа вкупно 36 учесници (наставници и менаџери). Обуката ја водеа виш пред. м-р Горазд Смилевски и виш пред. д-р Даниела Карадаков.

Во текот на конференцијата се одржаа и две промоции на две изданија на БАС: „Маркетинг – теорија и практика“ од авторките д-р Маја Кочоска и д-р Дијана Ивановска Пржо и „Водич за стратешко планирање“ од д-р Лидија Стефановска. Промоцијата на книгите ја правеа промотори – еден претставник од рецензентите на самите изданија.

Шестиот симпозиум, во организација на БАС и БАС ИМ, беше одржан на 17.05.2019 година во х. Порта со предметен фокус „Предизвици и можности во современи услови на работење“.

На симпозиумот беа присутни 76 учесници/ 35 апстракти/ 57 автори кои беа поделени во 2 тематски секции:

1. Дигитални трендови како фактор за поголема конкурентност и одржливост на пазарот
2. Инвестирање во организациски промени и развој.

По завршување на пленарната сесија се одржаа Менаџерските муабети 2, како продолжение на серијалот Менаџерски муабети чија цел е да се разговара на актуелни теми од страна на истакнати стручњаци и експерти. Како гости на оваа панел дискусија учествуваа:

- проф. д-р Таип Јакупи - редовен професор на Бизнис академија Смилевски БАС и истакнат претприемач;
- м-р Марина Анчевска - НЛП тренер со богато искуство во земјава и странство и мотивациски говорник
- м-р Горан Антевски - извршен директор на ТЕП Раде Кончар и член на многу асоцијации во земјава и странство
- м-р Дејан Маџоски - АД Пивара, Скопје, бизнис партнер за човечки ресурси, лиценциран тренер за менаџери и сертифициран проектен менаџер
- м-р Ивана Дојчиновска Стојановиќ - менаџер на човечки ресурси во НЛБ Тутунска банка, со догодгодишно искуство во областа на човечките ресурси

На панел дискусијата која беше водена од модератор се разговараше на теми поврзани со трендовите во менаџментот, предизвиците со кои се соочуваат македонските компании и начините на справување со истите. Панел дискусијата беше интерактивна. Посетителите кои присуствуваа на овој настан беа вклучени со свои коментари, забелешки и прашања. Од самата дискусија следеа голем број препораки и совети.

Во однос на проектните активности, во 2017 година беа преземени неколку клучни проектни апликативни активности во врска со Erasmus +:

- Апликација за клучна акција 2 (КА 203) – Стратешко партнерство во рамките на програмата Е+. Наслов на проектот: Bastion summer school: Experiential learning and good practices.
 - Водечки апликант: БАС
 - Стратешки партнери: Висока туристичка школа струкових студија, Белград; ФУПИ, Ново Место, Висока школа модерног бизниса, Белград; ПАР, Ријека;
 - Проектот беше ставен на листа на чекање. Конечна одлука: не е прифатен
- Апликација за клучна акција 2 (КА 203) – Стратешко партнерство во рамките на програмата Е+. Наслов на проектот: Entrepreneurial learning - Open for all. БАС учествуваше како стратешки партнер. Апликацијата не е одобрена.
- Апликација за клучна акција 1 (КА 105) – Мобилност на индивидуи во полето на младите – апликацијата е ставена на листа на чекање
- Подготовки за аплицирање на клучната акција 1, подакција K103, Размена на кадар и студенти меѓу програмски земји

Во рамките на други проекти, поднесена е апликација за проект за граѓанско учество поддржан од УСАИД. Наслов на проектот: “Holistic approach to sustainably combating Roma youth unemployment”. Водечки апликант: Триаголник – центар за неформално образование. БАС учествува како стратешки партнер. Резултати – се уште не се пристигнати.

Во периодот јануари - јуни 2017 година, Бизнис Академијата Смилевски, успешно реализираше два засебни проекти под покровителство на Министерството за образование и наука под грант програмата „Соработка меѓу училиштата и бизнис заедницата“. Проектите беа дел од вториот столб на грантот, кој опфаќа учење преку

работа, преку мерката 2.1 - Воспоставување на мали курсеви кои се темелат на учење преку решавање на проблеми.

Главните активности на двата проекти опфаќаа модификувани активности од интегралниот дел на Бизнис Лабораторијата, БАСТИОН, каде учениците на средните училишта Кузман Шапкарев од Битола и Орде Чопела Прилеп, наменети за стекнување на реални менаџерски вештини, вештини за работа во тим, вештини за планирање, организирање и управување, како и вештини за комуникација и презентирање. Преку серијал од 20 интерактивни и динамични средби во вкупно 4 турнуси, вкупно 96 ученици на Кузман Шапкарев и Орде Чопела водени од главниот обучувач проф. д-р Тони Соклевски и двата обучувачи: вон. проф. д-р Лидија Стефановска и вон. проф. д-р Гордана Тасевска, креираа тимски проекти, кои на крајот, на последната средба во просториите на БАС во Битола, ги презентираа пред нивни соученици и наставници, основачите и развивачите на Бизнис лабораторијата и БАСТИОН и пред академскиот кадар на Бизнис Академијата Смилевски. Презентациите и самата изведба на проектот беше пречекана со особено одобрување кај заедницата, како општествено полезен проект, а задоволството беше евидентно и кај самите учесници во активностите, како нешто што особено би им користело во нивниот понатамошен професионален и кариерен развој. Од овој проект произлезе прирачник кои учениците го користеа за надоградување на нивните вештини потребни за реализација на проектните цели. Прирачникот беше подготвен од м-р Иван Ѓеорѓиевски и проф. д-р Тони Соклевски.

Научно - истражувачката работа е спроведена во рамките на БАС Институтот за менаџмент Битола, конкретно во рамките на научно – истражувачкиот проект ВИКО (Влијанието на иновациите врз конкурентноста на организациите).

Во периодот на 2017 година, извршена е подготовка на методологијата, теоретската рамка и истражувачките инструменти на истражувачкиот проект ВИКО. Конкретно поставени се појдовните сознанија и претпоставки, проблемот, предметот и објектот на истражување, истражувачката парадигма и дизајнот на истражувањето.

Исто така изработен е Анкетен прашалник како прелиминарен дел од вкупното истражување и спроведен кај 70 организации по електронски пат, на ниво на Р. Македонија.

Тимот кој учествуваше во подготовката на новата истражувачка програма е: проф. д-р Цветко Смилевски, вонр. проф. д-р Лидија Стефановска, доц. д-р Ана Ристевска, доц. д-р Тони Соклевски, доц. д-р Виктор Митревски и МБА Ана Христовски.

Во понатамошниот дел од овој истражувачки проект се прошири со истражувачи сите постојано вработени во БАС и БАС ИМ, а по желба и соработниците на овие две институции.

БАС во текот на 2018 година аплицираше на повикот за Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации од МОН и Светската банка и доби десет проекти во следните средни училишта:

- СОТУ „Ѓорѓи Наумов“ Битола
- СОУ „Таки Даскало“ Битола
- ОСМУ „Д-р Јован Калаузи“ Битола
- СОУ „Крсте Петков Мисирков“ Демир Хисар
- СОУ „Цар Самоил“ Ресен
- СОУ „Наум Наумовски Борче Крушево
- ОСУ „Јован Тесличков“ Велес

- ОСТУ „Гостивар“ од Гостивар
- СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци
- СОУ „Орде Чопела“ Прилеп

Аплицирани се неколку проекти со одобрена прелиминарна фаза, но не избрани во финалниот избор и тоа:

- 27.11. 2018, Helvetas MK Education for Employment in Macedonia, E4E@mk.VET Analysis (baseline research) of the secondary VET schools students'2 perceptions on aspects of the formal VET system;
- 24.04.2018, USAID Macedonia's Business Ecosystem Project, implemented by Palladium International LLC, Palladium - Business Ecosystem Project.
- Во текот на 2019 година беа подготвени седум проекти за третата фаза на БАСТИОН и истите беа аплицирани во мај 2019 до МОН и тоа: СОЕУ Јане Сандански од Битола, СОЗУ „Кузман Шапкарев“ од Битола, СОУ „Димитар Влахов“ од Струмица, СОУ „Орде Чопела“ од Прилеп, СОУ „Нико Нестор“ од Струга, ОУТУ „Ванчо Питошески“ од Охрид, ОЕМУЦ „Св. Наум Охридски“ од Охрид. Заради ребаланс на буџетот на МОН и пренамена на средствата за оваа фаза беше доделен еден проект каде БАС е бизнис партнер, а тоа е училиштето СОЗУ Кузман Шапкарев од Битола.
- Успешната апликација од ДЕТРА Центар и учеството на кадарот на БАС како консултанти на ДЕТРА за учество во реализација на проектот за меѓугранична соработка со Р.Грција „План Дојран“ кој МНД од Битола го реализира во соработка со Општина Дојран и партнерите од Солун и Кукуш, Грција.
- Во текот на 2019 година беше развиен проектен концепт со општина Ресен за проект за меѓу граничната соработка со Р. Албанија како и развиена проектна идеја за иновативен проект преку Центарот за развој на Пелагонискиот плански регион.

11. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето на БАС во основа се обезбедува од школарината на студентите. Покрај ова, еден дел финансиски средства се остваруваат од апликативната дејност и значителни средства се обезбедија преку програмата БАСТИОН финансирана од Светската банка преку МОН на РСМ.

На научно поле, Академијата во текот на 2017 година, вложи вкупно 1.899.000,00 денари средства наменети за истражување, а во текот на 2018 вкупно 2.235.695,00 денари, средства наменети за финансирање на истражувачката програма „Влијанието на иновациите врз конкурентноста на организациите“ (ВИКО).

Резултатите од истражувачката програма ВИКО се објавени на следниов линк: <http://basim.edu.mk/wp-content/uploads/2020/01/Истражувачки-наоди-ВИКО.pdf>

БАС во текот на 2019 година континуирано ги подржува (финансира) научно-истражувачките активности на БАСИМ Битола преку завршните активности на научно-истражувачката програма ВИКО и на воведните активности на третиот научно истражувачки проект „Интересот на младите и возрасните за студирање и работење во ерата на дигитализација и сајбер – заштитата“. Вложувањето во истражувачките активности за 2019 година изнесуваат 4.691.841,00 денари.

Табела 3: Вложување во поддршка на научно-истражувачки програми

Години	Вложени средства во научни истражувања
2017	1.899.000,00 денари
2018	2.235.695,00 денари
2019	4.691.841,00 денари
Вкупно	8. 826 536,00 денари

БАС како одговорно општествена институција секоја година ги зголемува вложувањата во научно-истражувачки активности што резултира со два завршени национални проекти и започнат трет интернационален проект.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Врз основа на комплетното истражување оваа четврта самоевалуација ги содржи сите потребни показатели кои даваат валидна проценка на квалитетот на високообразовната и научната дејност преку бројни експлицитни постапки, инструменти и методи:

- Анкетирани се редовните, вонредните и студентите од втор циклус на сите четири студиски програми.
- Анкетирани се сите постојано вработени наставници и административен кадар, како и дел од соработниците со дополнителен ангажман.
- Направено е интервју со основачите.
- Анкетирани се вработените дипломанти на БАС.
- Анкетирани се менторите од партнерските организации на БАС
- Пополнати се чек листи за студиските и предметните програми и за веб страната на БАС.
- Анализирани се сите годишни извештаи од работата на директорот на БАС.
- Анализирани се сите законски и подзаконски акти на БАС.
- Анализирани се сите проектни документации, библиотека, пописни листи, катастраски изводи и сл.
- Анализирани се сите документи(матични книги, листи, одлуки и насоки) кои даваат објективни резултати и јасно го проценуваат квалитетот на работата на БАС

Во продолжение се препораките по области:

1. ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

- Според бројот на студентите на двете локации на БАС потребно е да се стремиме кон постигнување на оптимална големина на трите категории образовни групи: редовни студенти од прв циклус, вонредни студенти од прв циклус и студенти од втор циклус на студии на двете локации Скопје и Битола.
- Студентите запишани на старите студиски програми по оперативен и стратегиски менаџмент потребно е да се мотивираат да ги дозавршат студиите ако се при крај или да ги активираат студиите и да се префрлат на новите студиски програми на прв и втор циклус временски во согласност со одлуките кои ги донесоа основачите на БАС и насоките од МОН.

- Според степенот на вклучување на студентите во оперативните процеси во ПО студентите најмногу работаат со помош на менторите и им се доверуваат самостојни задачи. Набљудувањата на оперативните процеси во најголема мера се присутни кај студентите од прва година, додека се вклучат во активностите со помош на менторите. Во наредниот период треба да се работи со менторите да обезбедат уште поголемо вклучување на студентите преку доверување на самостојни задачи, а за тоа е потребна и поголема посветеност и мотивација на студентите за нивно вклучување. Секој наставник да достави до Директорот предлог распоред со најмалку една посета на ПО. Потребно е прецизирање на менторскиот договор, дополнителна обука за менторите и поставување на критериуми за избор на ментор. Координаторот за ТСП со наставниците да организираат менторско-студентски средби со цел за заедничко реализирање на целите на студиската програма.
- На прв циклус на студии по оперативен менаџмент се забележува висока активност на 60 предмети од вкупно 63, како и висока активност на 29 од 32 предмети на втор циклус на студии. Како препорака во иднина за новите студиски програми по бизнис и стратески менаџмент е да се мотивираат студентите да ги активираат со својот избор сите изборни предмети на листите.
- Соодносот на времето предвидено помеѓу самостојната работа, академскиот инпут, вежбите, консултациите и менторството се смета како соодветен за остварување на целите на студиските програми. Во БАС секогаш се интегрираат сите елементи на наставната средба (ИСС, академски инпут, ПСС и зацврстување), но кај мал број на наставници и соработници е потребна замена на класичното предавање со вклучување на сите елементи на наставната средба. На истите наставници да им се даде поддршка преку менторирање и преку заеднички посети на часови.
- Наставниот кадар на БАС е стручен и компетентен, а нивото на квалитетот за изведување на наставата перманентно се подобрува во насока на: оптимизација на времето на презентациите, воведување на поголем број на примери од праксата, оперирање со оптимален број на поими за време на една наставна средба, навремено прегледување на колоквиумите и испитите, навремена изработка на записници од одржаните колоквиуми и испити и навремено и педантно водење на педагошката документација. За секој нововработен наставник да се одредува ментор и работно да се воведува.
- Вонредните студенти да презентираат минимум по еден проект извештај во текот на еден семестар како поддршка за стегнување на менаџерски презентирачки компетенции, но и како потврда за оригиналноста на проектите извештаи.
- Во најкраток временски период треба да се преземат активности за избор на нов Претседател на Студентскиот парламент, а последователно и решавање на низа проблеми кои претставуваат пречка во функционирањето на Парламентот.
- 31 вработени дипломанти благодарение на усвоените знаења и вештини од студирањето во БАС добиле шанса за унапредување, а на поголемиот број вработени дипломанти не им е потребна дополнителна обука за работното место за кое се примени или унапредени. Со тоа се потврдува фактот дека стекнатите знаења и вештини во текот на студирањето во БАС даваат силни импликации во

професионалниот и кариерниот развој на студентите. На веб страната да се постават обраќања на завршените студенти, потенцирајќи го нивниот професионален и кариерен развој.

- Постои зголемена тенденција на прилив на студенти со трансфер од други ВОИ, но се забележува и благо осипување на студенти од БАС заради финансиски проблеми, домашни обврски, здравствени проблеми и зминување од странство. БАС понатаму треба да продолжи со своите промотивни активности за прилив на студенти од другите ВОИ.

2. НАУЧНО- ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Завршена е реализацијата на вториот научно-истражувачки ВИКО проект во БАСИМ. Истражувачката програма „Влијанието на иновациите врз конкурентноста на организациите“ БАС заедно со БАС ИМ ја иницира заради обезбедување поширока научно заснована поддршка на натамошниот развој на студиите по професионален менаџмент во Република Северна Македонија, воопшто и на студиските програми по оперативен, бизнис и стратешки менаџмент на БАС, посебно. На крајот од 2019 и почетокот на 2020 веќе е прифатена и истражувачката програма: Дигитализацијата како организациски и менаџерски предизвик“

Реализирани се неколку симпозиуми и научни конференции во кои БАС е организатор и со-организатор. Креираното ново употребливо знаење за одржлива компаниска конкурентност е примарно наменето за две категории корисници: Прво, за унапредување на студиите по професионален менаџмент на БАС, и второ, за зголемување на одржливата компаниска конкурентност на идните работодавци на дипломантите на БАС примарно, односно партнерските организации во кои се остварува терентската студентска практика на БАС.

Креираното ново знаење со оваа истражувачка програма ќе биде употребувано, покрај другото за следниве аспекти на унапредувањето на студиите на БАС:

- Објективно засновано континуирано ревидирање и осовременување на постоечките студиските програми и креирање на нова студиска програма во соработка со Милтон Универзитетот од Унгарија.
- Осовременување и поголемо функционализирање на изворите за студирање (учебници, студии на случаи, симулации и сл.);
- Поголемо интегрирање на наставниот процес со реалните состојби кај идните работодавци на дипломантите на БАС

Насока: да се продолжи со организација на научните собири од страна на БАС и да се разгледа можноста за вмрежување во програмата CEEPUS со странски ВОО во наредните академски години и развој на заеднички студии со странски ВОО преку проектот.

3. АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

БАС отребно е да ја третира како перманентна грижа за нашите дипломанти, нашите партнерски организации и наш придонес кон општествено-економскиот развој според нашите индивидуални и институционални капацитети.

Насоките во оваа област би биле:

- Да се дефинираат, планираат и реализираат поголем број на проекти.

- Да се реализира третата фаза на проектот БАСТИОН во СОЗУ Кузман Шапкарев од Битола до крајот на 2020 година.
- Аплицирани проекти (мин.10 училишта) на БАС како партнер компанија со средните училишта од сите региони во РСМ со програмата БАСТИОН и во евентуално нова четврта фаза до МОН.
- Вмрежување во програмата CEEPUS со странски ВОУ во наредните академски години и развој на заеднички студии со странски ВОУ преку проектот.
- Аплицирање на проекти на програмата ИПА Р.Грција и др.соседни земји.
- Аплицирање на проекти од ФИТР.
- Да се испорачуваат комерцијално-едукативни пакети.
- Да се продлабочуваат Еразмус проектите.
- Во секоја партнерска организација да се испорачуваат еднодневни бесплатни консултантски услуги по барање на организацијата.
- Да се реализираат напредни обуки по семестар/триместар за вработените оперативни и топ менаџери и за развивање на компаниските стратегии.
- Континуирано спроведување на испитување на преференциите и предиспозициите на средношколците од РМ (проект МОКУ).
- Резултатите од сите апликативни активности да се поставуваат на веб страната.

4. РАЗВОЈ НА НАСТАВНИОТ КАДАР

Помеѓу последните две самоевалуации голем број од наставниот кадар се здоби со докторски титули и стручно и компетентно се надоградува во своите области.

Мерки за развој на наставниот кадар:

- Довршување на научното усовршување на дел од академскиот кадар;
- Подигање на нивото на активно владеење на англискиот јазик до ниво доволно за изведување настава на англиски јазик;
- Зголемување на бројот на визитинг предавања на нашите наставници;
- Студиски престои на академскиот кадар на БАС во други високообразовни организации во странство;
- Продлабочување на соработката меѓу наставниците од иста наставна област по локации на БАС.
- Учество во креирање на обуки и проекти и подигнување на проактивните активности за придонес во создавање на финансиски придобивки за БАС.

5. ШИРЕЊЕ НА ДОСТАПНОСТА НА БАС

- Целта на ширењето на достапноста на услугите на БАС е развивање на соодветна кадровска, промотивна, информатичка и нормативна поддршка за обезбедување на квалитетна услуга поблиску до местото на работење и живеење на студентите.
- Подобрување на системот на далечинско студирање и давање на поголем акцент на овој начин на студирање.
- Креирање на акционен план за запишување на студенти од Австралија, САД, Европа.
- Креирање акционен план за запишување на студенти во Одделението во Битола од Р. Грција, а од Косово во седиштето во БАС.

- Се наметнува потребата од воспоставување на соработка со институции во земјата како идни партнерски организации, како и соработка со високо образовни институции во земјата и странство за развивање на заеднички студиски програми.
- Сите претходни мерки треба да бидат следени со зголемени промотивни активности.
- Промоцијата по училишта да се реализира преку директната комуникација со матурантите и тоа преку презентациите и МОКУ тестирањата, како и натпреварите, поставување на штандови пред средните училишта и на соодветни пристапни места во градовите од месец април до септември.
- Да се продолжи со уписната политика „човек на човек“ зошто дава најголеми резултати.
- Континуирано ангажирање во уписите на сите вработени и соработници на БАС и тоа во текот на целата студиска година.
- Континуирана поддршка од телевизији, печатени медиуми, организирање на медиумски настани, снимање на емисии сл.
- Континуирана соработка со средните училишта преку проектите, посетата на наставата кај нас, матурските задачи, наставниците за бизнис и др. форми
- Развивање на поддршката од нашите партнерски организации.

6. ИНФРАСТРУКТУРА

- Да се постави лиценциран софтвер Windows, заменувајќи го бесплатниот софтвер Linux.
- Да се зголеми бројот на: лап топови, далечински системи за презентирање, платна за проектирање.
- Збогатување на библиотеките на БАС со светска литература и учебници во тврди копии соодветни за наставните предмети на БАС, како и воспоставување на пристап до електронски книги од наши и светски електронски библиотеки.
- Потребно е подигање на квалитетот на изворите за учење.
- Консултантската поддршка на сите иницијативи на студентите, наставниците и вработените од партнерските организации.
- Да се воспостави дигитална евиденција за пребарување на материјалите и изворите за учење на порталот.
- Редовно излегување на Електронското квартално списание на БАС
- Како можности на порталот кои можат да се искористат во иднина се збогатување на порталот со интерактивни содржини и стимулирање на студентите да го користат не само како средство од каде што ги подигнуваат своите материјали и полагање на испити туку и како место каде што можат да се развиваат дебати по одредени теми и предмети во рамките на форумите кои веќе се поставени за секој предмет посебно.

7. КОН БЕСПРЕКОРНО РАБОТЕЊЕ

Квалитетот на наставата и другите услуги за студентите се примарен интерес на академскиот и административниот кадар на БАС. Тоа е веќе пропознато и од страна на студентите афирмирано во пошироката заедница.

Дасе редефинираат надлежностите на директорот според ЗВО и генералниот менаџер како носител на интерната бизнис функција на внатрешната организација;

Да се дефинира хиерархиската и временската отчетност на секоја работна позиција и посебна организациска функција;

- Да се ревидираат сите нормативни акти од аспект на нивната функционалност и усогласеност со новата организациска поставеност;
- Да се дефинираат критериуми за воннаставно и вонинституционално ангажирање на академскиот кадар на БАС.
- Да се обезбеди софтвер за организациското работење на БАС.
- Потребно е во наредниот развоен период да се формализираат сите процеси и механизми за ефективно менаџирање на системот за обезбедување на квалитет, како и собирање, процесирање и промовирање показатели на непрекорноста во работењето на БАС.
- Потребно е ефективно, ефикасно и континуирано пренесувањето на суштината на организациската култура во секојдневната практика со новите членови на академската заедница.
- Да се вградат и Европските стандарди за непрекорно работење.
- Да се спроведува континуирана евалуација на наставници и ментори.

8. РАБОТА СО СТУДЕНТИТЕ

- Студенскиот Парламент комплетно да се активира.
- Алумни организацијата да си ја преземи обврската за активна грижа за следење на вработувањето и кариерниот развој на дипломантите како и нивното заедничко среќавање и соработка.
- Во наредниот период треба да се подржат иницијативите и подобрат условите за студентска размена (мобилност) на студентите на БАС (билатерална размена).

9. ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Преку одговорно работење БАС настојува да креира вредност за општеството. Општествената одговорност претставува интегрален дел од начинот на кој работи БАС и е клуч за неговиот успех. Оваа определба на БАС го претставува вистинскиот избор и е основа за да го одржи неговиот развој и раст.

БАС треба да продолжи да го дава својот придонес кон општествено –економскиот развој и поддршка на посебни настани:

- Стипендирање на талентирани ученици и припадници на маргинализирани социјални групи (ромска заедница, социјално загрозени семесјтва, деца на бранители и сл.)
- Поддршка на хуманитарни активности.
- Учество во иницијативи за подобрување на деловното окружување во земјата.
- Вложување во научно-истражувачки и апликативни активности за општеството добро.
- Соработка со невладини и граѓански организации.

Претседател на комисијата:

Проф. д-р Тони Соклевски ср.

Членови на комисијата:

Проф. д-р Лидија Стефановска ср.

Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски- ИТ администратор ср.

Наташа Коцевска, МБА- деловен секретар ср.

Ана Марија Мојановска, редовен студент ср.

ПРИЛОЗИ

- Прилог 1 : Преглед на студиската програма ОПМ по семестри за прв циклус на студии
- Прилог 2: Преглед на студиската програма БМ по семестри за прв циклус на студии
- Прилог 3: Табела за наставнички и соработнички кадар
- Прилог 4: Компетенции и вештини за оперативниот менаџер
- Прилог 5: Компетенции и вештини за бизнис менаџерот
- Прилог 6 : Преглед на простории и опрема
- Прилог 7: Листа на партнерски организации каде се реализира ТСП
- Прилог 8 : Анкетен прашалник за наставници

- Прилог 9: Анкетен прашалник за студенти
- Прилог 10 : Чек листи за предметна програма
- Прилог 11: Чек листи за студиска програма
- Прилог 12: Интервју за менаџментот на БАС
- Прилог 13: Чек листа за ментори и партнерски организации
- Прилог 14: Чек листа за вработени студенти
- Прилог 15 : Чек листа за веб страна
- Прилог 16: Формулар за евалуација на наставниот кадар од страна на студентите и одговорното лице за настава

Прилог 1 : Преглед на студиската програма по оперативен менаџмент по семестри за прв циклус на студии

Структурни компоненти		Семестри						Структура	
		<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>Бр.</i>	<i>%</i>
Задолжителни стручни предмети	Предмет	3	3	2	2	2	1	13	50
	ЕКТС	20	19	13	13	13	7	85	
Задолжителни општообразовни предмети	Предмет	2	-	-	-	-	-	2	
	ЕКТС	10						10	
Изборни општостручни предмети	Предмет	-	1	2	-	-	-	3	50
	ЕКТС	-	6	12				18	
Изборни посебностручни предмети	Предмет	-	-	-	2	2	3	7	
	ЕКТС	-	-	-	12	12	18	42	
Изборни општообразовни предмети	Предмет	-	1	1	1	1	1	5	
	ЕКТС	-	5	5	5	5	5	25	
ВКУПНО	Предмет	5	5	5	5	5	5	30	100
	ЕКТС	30	30	30	30	30	30	180	

Прилог 1 : Преглед на студиската програма по бизнис менаџмент по семестри за прв циклус на студии

<i>Семестар</i>	Број на задолжителни предмети	Број на изборни предмети	Вкупно предмети
<i>I</i>	5	0	5
<i>II</i>	3	1	4
<i>III</i>	3	1	4
<i>IV</i>	3	1	4
<i>V</i>	3	1	4
<i>VI</i>	1	3	4
ВКУПНО	18	7	25

	Број на задолжителни наставни предмети	Број на изборни наставни предмети	Практична настава	Вкупно предмети
<i>Број на предмети</i>	18	7	/	25
<i>ЕКТС кредити</i>	125	49	6	180
<i>Застапеност во проценти</i>	69.44%	27.22%	3.33 %	100%

Прилог 3: Табела за наставнички и соработнички кадар 2016/17-2019/20

Име и презиме	Степен на образование	Наставно звање	Научни доприноси
1. Даниела Карадаков	доктор	професор	Менаџмент на човечки ресурси; Менаџмент во образование; Личен менаџмент;
2. Горазд Смилевски	магистер	Виш предавач	Претприемаштво Консултанство
3. Лидија Стефановска	доктор	професор	Стратегиски менаџмент Организациски промени Претприемаштво
4. Тони Соклевски	доктор	професор	Оперативен менаџмент Проектен менаџмент Образовен менаџмент
5. Благој Грубор	магистер	виш предавач	Менаџмент
6. Гордана Тасевска	доктор	професор	Образовен менаџмент Менаџмент на човечки ресурси
7. Таип Јакупи	доктор	професор	Менаџмент
8. Маја Кочоска	доктор	професор	Маркетинг Економија
9. Дијана Дамевска	доктор	Виш предавач	Маркетинг Економија
10. Билјана Галовска	магистер	предавач	Организациско однесување и комуницирање
11. Емилија Стевановска	доктор	професор	Економија
12. Кристина Крстеска	доктор	професор	Менаџмент и Економски науки
13. Менде Солунчевски	доктор	професор	Стратегиски менаџмент
14. Виктор Митревски	доктор	професор	Спортски менаџмент Кинезиологија
15. Марјан Танушевски	доктор	професор	Лобирање и односи со јавност
16. Мирјана С. Ѓоргиоска	доктор	виш предавач	Менаџмент во образование
17. Срџан Прокиќ	магистар	виш. предавач	Спортски менаџмент
18. Валентина Петровиќ	магистер	Виш лектор	Супервизија Надзорништво
19. Фанија Наумовска	магистер	предавач	Меѓународна економија
20. Маја Милевска	доктор	Виш лектор	Општествено хуманитарни науки
21. Николче Шулевски	доктор	лектор	Општествено хуманитарни науки
22. Лилјана Таневска	магистер	предавач	ЛЕР и Локална самоуправа
23. Мимоза Бакиевска	доктор	професор	Социолошки науки правни науки

24. Благој Цонев	магистер	виш.предавач	Меѓународни однос и иблиску источни студии
25. Васил Стамболиски	доктор	предавач	Однесување и грижа за клиентите, Менаџмент на квалитет
26. Весна Стојановска	доктор	доцент	Образовни науки Претприемаштво
27. Гордана Никчевска	доктор	професор	Општествени науки
28. Дејан Маџоски	магистер	предавач	Проектен менаџмент
29. Екатерина Михаелкис	доктор	професор	Методика на музичко образование Естраден менаџмент
30. Мирослав Стојанов	магистер	предавач	Одлучување и преговарање
31. Јосиф Петровски	магистер	Виш предавач	Компјутерски науки
32. Марија Дулевска	магистер	предавач	Англиски јазик
33. Јасмина Василевска	магистер	предавач	Англиски јазик
34. Ана Ристевска	доктор	доцент	Иновативен менаџмент
35. Марија К. Димовска	доктор	професор	Образовен менаџмент Водство
36. Љупчо Георгиевски	магистер	Виш предавач	Кадровски менаџмент
37. Јове Кекеновски	доктор	Ред.професор	ЛЕР и Локална самоуправа
38. Лазар Ѓуров	доктор	професор	Менаџмент
39. Лилјана Јоноски	магистер	предавач	Правни науки
40. Горан Василевски	доктор	доцент	Организациско разузнавање Стратегиски менаџмент
41. Бисера Кајмакоска	Доктор	доцент	Иновативен менаџмент
42. Валбона Максут	магистер	предавач	Проектен менаџмент и МЧР
43. Билјана Нацковска Велкович	доктор	предавач	Деловна етика
44. Викторија Стојковски	магистер	предавач	Напредно одлучување
45. Горан Јакимовски	магистер	предавач	Математика и информатика
46. Зоран Јовески	доктор	доцент	Деловно преговарање
47. Душица Неделкоска	доктор	предавач	Маркетинг
48. Стеван Поповски	магистер	предавач	Информатички науки

ОПЕРАТИВЕН МЕНАѢЕР

- Раководење и координирање на активности од бизнисот или одделот кои се однесуваат на производство, утврдување цени, продажба или дистрибуција на производи.
- Управување со персоналот, подготвување работни распореди и доделување конкретни задолженија.
- Прегледување финансиски и продажни извештаи, прегледи на активности и други податоци поврзани со изведбата, со цел мерење на продуктивноста и постигнувањето на целите, како и утврдување на области каде е потребно намалување на трошоци и подобрувања на програмите.
- Воспоставување и спроведување на политики, процедури, краткорочни и среднорочни цели, договарање со членови на одбори, функционери во организацијата и членови на персоналот, според потребите.
- Утврдување на барања за персонал, спроведување интервјуа, најмување и обука на нови вработени и надгледување на овие процеси поврзани со персоналот.
- Следење на бизниси и агенции за да се осигура дека тие ефикасно и ефективно ги обезбедуваат потребните услуги во рамките на буџетските ограничувања.
- Надгледување активности директно поврзани со производство на производите и нудењето на услугите.
- Раководење и координирање со финансиските и буџетските активности на организацијата со цел финансирање на операции, максимизирање на инвестиции и зголемување на ефикасноста.
- Утврдува кои добра или услуги ќе се продаваат, утврдува цени и кредитни услови врз основа на предвидувањата на побарувачката од клиентите.
- Управува со текот на добрата во и од производните капацитети

Вештини

Активно слушање — Давање целосно внимание на она што го кажува соговорникот, разбирање на кажаното, поставување на прашања за разјаснување онаму каде што е тоа потребно, неупаѓање во збор.

Управување со персоналот — Мотивирање, развој и раководење на луѓето во нивната работа, идентификување на вистинските луѓе за вистинската работа.

Организирање на времето — Организирање на своето и времето на другите.

Донесување судови и одлуки — Земање предвид на релативните трошоци и користа од потенцијални активности со цел да се избере најсоодветната.

Следење (Мониторинг) — Следење/проценка на себе, другите или организацијата за воведување подобрувања или преземање корективни акции.

Разбирање на прочитаното — Разбирање на пишани реченици и пасуси во документи поврзани со работата.

Говорење — Ефективно усно пренесување на информации на други лица.

Управување со финансиски ресурси — Утврдување како да се потрошат парите за да се заврши работата и отчет за ваквото трошење.

Активно учење — Разбирање на импликациите од новите информации врз тековните и идните ситуации на решавање проблеми и донесување одлуки.

Убедување — Убедување на другите да го променат своето мислење или однесување.

Способности

Усно изразување — Способност да комуницира информации и идеи по устен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

Усно разбирање — Способност да се чујат и разберат информации и идеи презентирани со устен говор и реченици.

Осетливост за проблеми — Способност да увиди кога нешто не функционира или може да престане да функционира. Ова не вклучува решавање на проблемот, единствено препознавање на истиот.

Јасност на говорот — Способност да се зборува јасно и разбирливо за другите.

Препознавање на говор — Способност да се идентификува и разбере говорот на соговорникот.

Писмено разбирање — Способност да се читаат и разберат пишани информации и идеи.

Дедуктивно резонирање — Способност да се применат општи правила на конкретни проблеми за да се дојде до одговори кои имаат смисол.

Индуктивно резонирање — Способност да се комбинираат делови од информации за формирање општи правила или заклучоци (вклучително и воочување врски помеѓу навидум неповрзани настани).

Писмено изразување — Способност за комуницирање информации и идеи по писмен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

КОМЕРЦИЈАЛИСТ

- Води евиденција за нарачаните и примените добра.
- Лоцира продавачи на материјали, опрема или набавки и ги интервјуира за да утврди достапност на производите и продажни услови.
- Подготвува и процесира побарувања и врши нарачки за набавка и опрема.
- Контролира буџет за набавки во одделот.
- Интервјуира и најмува персонал и надгледува обуки на персоналот.
- Разгледува барања и договори за набавки и проверува дали се тие во согласност со компаниските политики.
- Анализира пазарни и системи на достава за да процени тековна и идна расположливост на материјалите.
- Развива и спроведува менаџерски насоки, политики и процедури за набавки и склучување договори.
- Учествува во развивањето спецификации за опрема, производи или материјали за замена.
- Разрешува жалби и приговори од/кон добавувачи и контрактори.

Вештини

Активно слушање — Давање целосно внимание на она што го кажува соговорникот, разбирање на кажаното, поставување на прашања за разјаснување онаму каде што е тоа потребно, неупаѓање во збор.

Критичко мислење — Користење логика и резонирање за идентификување на силните и слаби страни на алтернативни решенија, заклучоци и пристапи кон проблеми.

Донесување судови и одлуки — Земање предвид на релативните трошоци и користа од потенцијални активности со цел да се избере најсоодветната.

Активно учење — Разбирање на импликациите од новите информации врз тековните и идните ситуации на решавање проблеми и донесување одлуки.

Разбирање на прочитаното — Разбирање на пишани реченици и пасуси во документи поврзани со работата.

Management of Material Resources — Obtaining and seeing to the appropriate use of equipment, facilities, and materials needed to do certain work.

Преговарање — Зближување на луѓето во обид да се помират во разликите.

Математика — Користење на математиката за решавање на проблеми.

Организирање на времето — Организирање на своето и времето на другите.

Анализа на операции — Анализа на потреби и барања на производот за креирање на дизајн.

Способности

Усно изразување — Способност да комуницира информации и идеи по устен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

Усно разбирање — Способност да се чујат и разберат информации и идеи презентирани со устен говор и реченици.

Јасност на говорот — Способност да се зборува јасно и разбирливо за другите.

Препознавање на говор — Способност да се идентификува и разбере говорот на соговорникот.

Писмено разбирање — Способност да се читаат и разберат пишани информации и идеи.

Осетливост за проблеми — Способност да увиди кога нешто не функционира или може да престане да функционира. Ова не вклучува решавање на проблемот, единствено препознавање на истиот.

Писмено изразување — Способност за комуницирање информации и идеи по писмен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

Дедуктивно резонирање — Способност да се применат општи правила на конкретни проблеми за да се дојде до одговори кои имаат смисол.

Индуктивно резонирање — Способност да се комбинираат делови од информации за формирање општи правила или заклучоци (вклучително и воочување врски помеѓу навидум неповрзани настани).

ДЕЛОВЕН СЕКРЕТАР

- Уредување и водење на роковникот на претпоставениот.
- Подготвување фактури, извештаи, дописи, писма, финансиски и други документи, користење на софтвер за уредување на текст, табеларни прегледи, бази на податоци и изработка на презентации
- Читање и анализа на пристигнати дописи, поднесоци и извештаи, одлучување по нивната важност и планирање на нивната дистрибуција
- Отворање, сортирање и дистрибуирање на кореспонденција, вклучувајќи факсови и E-mail пораки
- Архивирање и повикување на компаниски документи и извештаи
- Пречекува посетители и одлучува дали треба да им се дозволи пристап до одредени индивидуи
- Подготвува одговори на кореспонденција која има рутински барања

- Изведува општи канцелариски работи како што се нарачки на потрошен канцелариски материјал, одржува системи за организирање на податоци и извршува основни книговодствени задачи
- Подготвува агенди и состаноци на комитети, одбори и слично
- Договара патни аранжмани за топ-менаџментот

Вештини

Активно слушање — Давање целосно внимание на она што го кажува соговорникот, разбирање на кажаното, поставување на прашања за разјаснување онаму каде што е тоа потребно, неупаѓање во збор.

Разбирање на прочитаното — Разбирање на пишани реченици и пасуси во документи поврзани со работата.

Организирање на времето — Организирање на своето и времето на другите.

Говорење — Ефективно усно пренесување на информации на други лица.

Пишување — Ефективно писмено комуницирање според потребите на примателот.

Критичко мислење — Користење логика и резонирање за идентификување на силните и слаби страни на алтернативни решенија, заклучоци и пристапи кон проблеми.

Активно учење — Разбирање на импликациите од новите информации врз тековните и идните ситуации на решавање проблеми и донесување одлуки.

Координација — Прилагодување на своите активности во однос на активностите на другите.

Следење (Мониторинг) — Следење/проценка на себе, другите или организацијата за воведување подобрувања или преземање корективни акции.

Услужна ориентираност — Активно барање начини да им се помогне на луѓето.

Способности

Усно разбирање — Способност да се чујат и разберат информации и идеи презентирани со устен говор и реченици.

Писмено разбирање — Способност да се читаат и разберат пишани информации и идеи.

Писмено изразување — Способност за комуницирање информации и идеи по писмен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

Усно изразување — Способност да комуницира информации и идеи по устен пат на начин на кој другите можат да го разберат.

Јасност на говорот — Способност за јасен говор.

Препознавање на говор — Способност да се идентификува и разбере говорот на соговорникот.

Подредување на информации — Способност да се да се уредат нештата или активностите во даден редослед или шема, според конкретно правило или след од правила (пр. Шеми на броеби, букви, зборови, слики, математички операции).

Осетливост за проблеми — Способност да увиди кога нешто не функционира или може да престане да функционира. Ова не вклучува решавање на проблемот, единствено препознавање на истиот.

Осетливост за категории — Способност за генерирање или користење на разни следови правила за комбинирање или групирање на нештата на различни начини

СПОРТСКИ МЕНАѢР

- Спортскиот менаѢр има професионален потенцијал
- Способности и вештини за менаѢрање на спортски тимови и спортски објекти.
- Тој ја планира, организира и води работата на спортскиот клуб или кариерата на индивидуалниот спортист со што им овозможува тие целосно да се фокусираат на нивната кариера.
- Овие менаѢри работаат во аматерски и професионални спортски клубови, академски установи, компании за спортска опрема, спортски асоцијации и др.

ЕСТРАДЕН МЕНАѢР

- Естрадниот менаѢр е одговорен за сите деловни аспекти на работата на музичарот односно музичката група.
- Неговите обврски вклучуваат договарање настапи, преговори за хонорари, планирање и организирање концертни турнеи и промотивни кампањи, снимање на аудио и видео записи, односи со јавноста и сл.

Прилог 5: Компетенции и вештини на бизнис менаџерот- нова програма на ДДС

БИЗНИС МЕНАѢЕР

- Бизнис менаџеротима развиени компетенции да планира, организира и да ги води тековните операции на компанијата или одделот и неговата главна задача е постојано да наоѓа начини нив да ги направи поефикасни и поефективни.
- Тој е одговорен за изборот и ангажирањето на вработените во одделот и се грижи за нивниот професионален ангажман.
- Ова е една од клучните позиции во секоја организација која побарува сеопфатни познавања од полињата на менаџмент, бизнис, економија, комуникации, психологија, како и широка општа наобразба.

Знаења и разбирање	• Показува продлабочено знаење и разбирање во научното поле Организациски науки и управување (менаџмент), област Бизнис менаџмент, кое ќе овозможат успешно вклучување во работата на стопанските субјект преку креирање на оперативни процеси, нови производи и услуги, нови работни места и нови услови за работа поткрепени со комплетно изработени оперативни планови. • Опишува и расправа за клучни аспекти и под области од областа на бизнис менаџментот, вклучувајќи: планирање, организирање, водење и контролирање на работењето на организацијата; водење на деловни процеси и поттикнување на динамична средина за работа; менаџирање и мотивирање на човечки ресурси и препознавање на услови потребни за започнување и водење на претприемачки бизнис во конкурентно деловно окружување. • Показува знаење и разбирање при формулирање на конкретни бизнис стратегии и тактики со цел полесно прилагодување на промените на пазарот и постигнување на поголема конкурентност. • Следи најнови достигнувања кои претставуваат значајна база за спроведување на оригинални и конкретни бизнис идеи.
Примена на знаењето и разбирањето	• Знаењето стекнато од областа на бизнис менаџментот може да го примени во сите сегменти на работење во било кој произведен или услужен сектор. • Самостојно предлага оригинални и иновативни решенија за претходно идентификувани проблеми на оригинален и креативен начин и истите успешно ги имплементира, самостојни или тимски, надминувајќи го постоечкото ниво на знаење. • Знаењето стекнато во областа на бизнис менаџментот знае да го примени за успешно стартирање и водење на бизнис во конкурентско окружување.

	Знаењето стекнато во научното поле може да го примени при спроведување на детална анализа за истражување на пазарот, согледување на можностите и заканите, воспоставување на контакти со сите партнери и заинтересирани страни и дизајнирање на иновативни методи преку кои организациите ќе обезбедат континуиран раст и развој во потесното и пошироко бизнис окружување.
Способност за проценка	- Способен е за проценка на менаџерските предизвици во мали, средни и големи, јавни или приватни, производни или услужни организации. - Способен е за критичка анализа на нови идеи, технологии и развојни проекти преку кои се стекнува со ново знаење и вештини кои може да ги примени во идни истражувачки проекти во полето на бизнис менаџментот. - Способен е да направи проценка за развој и комерцијализација на нови конкурентни производи и услуги како резултат на синтеза на заклучоците добиени со претходно направена статистичка анализа.
Комуникациски вештини	- Способен е јасно и недвосмислено да комуницира со целата академска заедница и пошироко, да ги застапува своите и интересите на организацијата на која припаѓа, да презентира резултати и заклучоци добиени од претходно спроведено истражување во областа на бизнис менаџментот. - Користи искусствено учење како начин за развивање на вештини преку учење од туѓи грешки. - Способен е да подготви проектен извештај и презентација на јасен и недвосмислен начин со користење на соодветна стручна терминологија. - Способен е за индивидуално или тимско решавање на претходно дефинирани менаџерски проблеми и предизвици преку преземање на заедничка одговорност. - Способен е да покаже напредно ниво на комуникација заради убедување и преговарање, проактивност и спремност за соработка.
Вештини на учење	- Способен е да презема иницијатива за совладување на најновите достигнувања од областа на бизнис менаџментот и пренесување на знаењата на одредени стручни и научни настани. - Способен е да ги идентификува потребите за понатамошна доедукација и напредување во областа на менаџментот и стекнување на соодветна експертиза - Способен е да ја согледа потребата од понатамошен професионален и личен развој.

Прилог 6 : Преглед на простории и опрема

1. Просторни услови

Битола:

Прв спрат

Тип на просторија	Квадратура
Три училници за изведување на наставата	3 x 34m ² = 102 m ²
Заеднички простор за студентите	34 m ²
Студентски прашања	34 m ²
Санитарни јазли- посебни WC (машки и женски)	34 m ²
Вкупно	204 m²

Втор спрат

Тип на просторија	Квадратура
Компјутерска лабораторија	34m ²
Просторија за истражувачи	34m ²
Директорска канцеларија	34m ²
Наставничка канцеларија	34m ²
Предсобје- заеднички простор	34m ²
Санитарен јазол	34m ²
Вкупно	204 m²

Трет спрат

Тип на просторија	Квадратура
Конференциска сала	183 m²

Скопје:

Тип на просторија	Квадратура
Вежбална	2 x 45 m ²
Конференциска сала	47 m ²
Компјутерска лабораторија	37 m ²
Наставнички простор	67 m ²
Директорска канцеларија	70 m ²
Ходници	85 m ²
Кујна	15 m ²
Санитарен јазол	32 m ²
Магацински простор	30 m ²
Вкупно	473 m²

2. Опрема

Скопје			
Опис и вид на техничка опрема	Количина	Поединечна книговодствена вредност	Вкупна книговодствена дејност
Лаптоп компјутери	20	14.391,00	287.820,00
Проектори	6	16.708,00	100.247,00
Рутери за интернет	1	25.488,00	25.488,00
Десктоп компјутери со монитор	1	28.889,00	28.889,00
Телефони	2	2.395,00	4.790,00
Мрежен преклопник	1	29.160,00	29.160,00
Расклопиви работни маси	18	272,94	4.912,00

Канцелариски и работни бироа	8	14.992,00	119.936,00
Подвижни канцелариски столчиња	24	2.034,00	48.815,00
Столчиња за предавални	53	1.325,00	70.200,00
Работни маси во предавални–шестоаголни	4	3.050,00	12.200,00
Клима уреди	5	14.841,8,00	59.210,00
Флипчарт табли	3	3.780,00	11.340,00
Бели табли за пишување	4	5.320,00	21.280,00
Мултифункционален печатач – Xerox 3325	1	10.626,00	10.626,00
Канцелариски печатач – HP 1050	1	6.790,00	6.790,00
Паметна табла	1	95.000,00	95.000,00
ВКУПНА ВРЕДНОСТ			936.703,00

Битола			
Опис и вид на техничка опрема	Количина	Поединечна книговодствена вредност	Вкупна книговодствена дејност
Лаптоп компјутери	20	14.391,00	287.820,00
Проектори	2	16.708,00	33.416,00
Рутер за интернет	1	21.600,00	21.600,00
Десктоп компјутери со монитор	6	20.178,50	121.071,00
Мрежен преклопник	1	21.600,00	21.600,00
Расклопливи работни маси	41	272,94	11.190,00
Канцелариски и работни бироа	10	14.992,00	149.920,00
Флипчарт табли	4	3.780,00	15.120,00
Бели табли за пишување по предавални	2	5.320,00	10.640,00
Столици за студенти	124	1.325,00	164.300,00
Подвижни столици	32	2.034,00	65.088,00
Компјутерски масички со дел за тастатура	18	3.050,00	54.900,00
Работни маси во предавални–шестоаголни	12	3.050,00	35.600,00
Проекционо платно	1	5.000,00	5.000,00
Мултифункционален печатач – Xerox 3325	1	10.626,00	10.626,00
Телефони	2	2.395,00	4.790,00
Централен клима уред	1	89.807,28	89.807,28
Клима уреди	2	12.151,00	24.302,88
Систем за аларм, видео и аудио надзор и контрола на пристап	1	63.168,00	63.168,00
ВКУПНА ВРЕДНОСТ			1.189.959,16

Прилог 7а: Листа на партнерски организации од 2008 -2020

1. ТВ ТЕРА, Битола	2. Агроплод, Ресен
3. АМСМ, Скопје	4. ЈП Стрежево Битола
5. АУТОТРЕЈД, Скопје	6. Фустеларко борец, Битола
7. А.Д. Македонска пошта, Скопје	8. Автосервис Пржо Битола
9. ПИЛКО, Скопје	10. Мики млекара, Прилеп
11. ПРОМЕС Д.О.О., Скопје	12. Клиничка болница, Прилеп
13. П.З.О. Хигин, Скопје	14. Corfu angel ,Прилеп
15. АЛХАЈАТ, Скопје	16. Полимер, Битола
17. Д.П.Т.У Дени Шуз, Тетово	18. Кандико ,Битола
19. Д.П.Т.У СИВ, Скопје	20. ДЕ импекс ,Битола
21. ЕНИГМА, Битола	22. Лукас ММ, Битола
23. А.Д. Киро Дандаро, Битола	24. Де Ниро, Битола
25. РЕПУБЛИКА Адвертајзинг агенција	26. Стопанска банка Битола
27. МАКСИМА, Штип	28. ЗД Шпирт Битола
29. ВИПРО, Гевгелија	30. Долче Вита Битола
31. Млин СТОЈЧЕВ, Битола	32. ДООЕЛ Синпекс Битола
33. ПОЛИТЕХНА, Скопје	34. Бисера комерц Битола
35. ХЕМОМЕТАЛ, Битола	36. ЗД Полимер Битола
37. МАКОМАРКЕТ, Скопје	38. Општина Струмица
39. К-15 Продукција, Скопје	40. Вирон Битола
41. Kajgana.com, Скопје	42. Пермендекс- Градско
43. Македонски Телеком, Скопје	44. Идеал шипка-Битола
45. Luxor Aquamatic, Скопје	46. ЦС АКТУЕЛ, Скопје
47. Сител ТВ, Скопје	48. NEXTSENSE, Скопје
49. НАША ТВ, Скопје	50. ХОРИЗОНТИ Микрокредитирање, Скопје
51. Атлантис, Струмица	52. НИКОБ обезбедување, Скопје
53. ФОД, Битола	54. МА СБ , Скопје
55. А.Д. ЕЛЕМ - Скопје, Подружница РЕК	56. ГТ Дизајн, Скопје
57. Општина Велес	58. ЕЛЕМЕНТ ПР, Скопје
59. МЕГА Месна индустрија, Скопје	60. Ники 71 Битола
61. Грозд, Струмица	62. Комуналец, Струмица
63. АЛ Мак, Струмица	64. Кореја аутотрејд, Скопје
65. Колид , Колешино	66. Ероимпекс, Скопје
67. Амбалажни сервис, Струмица	68. Интеграл, Скопје
69. КОДИНГ Горска, Скопје	70. Хотел Порта, Скопје
71. СФЦ ДООЕЛ, Скопје	72. Кроација осигурување живот ,Скопје
73. СОЛВЕО ДОО, Скопје	74. Декспорт Драгољуб,
75. ФАКОМ АД Скопје;	76. Аурора Турс, Скопје;
77. Mj Interpack, Битола;	78. Отпресоци, Струмица
79. Конфекција Кули во Прилеп	80. ТВ ВИС, Струмица
81. ДЕТРА Центар	82. Струмичка бизнис заедница, Струмица
83. Каза дизајн Битола	84. Стопанска комора, Битола
85. СЕТИМ Консалтинг Битола	86. ЦИРА, Адријус ДОО,
87. Дани Консалтинг Битола	88. РЗ инфомедиа Скопје
89. Охридска банка А.Д Скопје	90. СМЕЛТ-инг Скопје
91. ЗГ СмартАп- Лабораторија за социјални иновации Скопје	92. Кабтел Скопје
93. Институт Симбиотика Скопје	94. Винер осигурување подружница
95. Југодрво Скопје	96.Југоимпекс Скопје
97. Колекта НП	98. Креативе Хуб
99. Вебспот (Групер),	100. НЛБ Банка АД Скопје,
101. Аитоникс ДООЕЛ	102. Океан ком треид ДОО
103. Вабтек МЗТ	104. ГМ Метео ДООЕЛ
105. ЈУ Младински културен центар	106. Де-Та Дејан ДООЕЛ Скопје
107. SETTE Clipping Агенција за мониторинг на медиуми, Битола	

Прилог 76:

Институции во земјата и странство со кои БАС има склучено меморандуми за соработка

1. Министерство за одбрана на РМ
2. БАС Институт за менаџмент, Битола
3. Технички факултет Бор, Србија
4. Школа за бизнис и менаџмент, Ново место, Словенија
5. Факултет за бизнис и менаџмент, Ново место, Словенија
6. Висока школа за сметководство и берзанско работење R&B, Белград, Србија
7. Висока школа за бизнис и менаџмент, Запрешич, Хрватска,
8. ГЕА колеџ, Словенија
9. Македонско научно друштво, Битола
10. Албанско Британската комора за комерција и индустрија од Тирана, Албанија
11. Здружение на граѓани СМАРТ – АП, Скопје
12. ЦЕФЕ Македонија, Скопје;
13. Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола;
14. Висока школа Banja Luka College, Бања Лука, Босна и Херцеговина
15. Раде Кончар – ТЕП, Скопје;
16. Високата туристичка школа од Белград
17. Кодкордија, Скопје
18. Регионалната стопанска комора на Р. Македонија
19. Европска висока школа за економија и менаџмент од Пловдив, Бугарија.
20. СОУ „Орце Николов“ - Скопје
21. СОУ „Богданци“ - Богданци
22. СОУ „Наум Наумовски - Борче“ - Крушево
23. СОУ „Кочо Рацин“ - Велес
24. СОУ „Никола Карев“ - Скопје
25. СОУ „Д-р Панче Караџов“ - Скопје
26. СОУ „Гоце Делчев“ - Валандово
27. СОУ „Климент Охридски“ - Охрид
28. СОУ „Добри Даскалов“ - Кавадарци
29. СОУ „Мирче Ацев“ - Прилеп
30. СОУ „Орде Чопела“ - Прилеп
31. СОУ „Кузман Шапкарев“ - Битола
32. СОУ „Димитар Влахов“ - Струмица
33. СОУ „Јосип Броз Тито“ - Битола
34. СОУ „Димитрија Чуповски“ - Велес
35. СОУ „Киро Спанцов - Брчко“ - Кавадарци
36. СОУ „Јане Сандански“ - Струмица
37. СОУ Гостивар од Гостивар
38. СОУ Јовче Тесличков -Велес
39. СОУ Цар Самоил- Ресен
40. СОУ Таки Даскало -Битола
41. СОУ Ѓорѓи Наумов- Битола
42. СОУ Крсте П.Мисирков- Демир Хисар
43. Факултета за управљање и пословање ин информатико,Ново Место, Словенија
44. Воена Академија,Скопје, Северна Македонија
45. Универзитет МИТ,Скопје, Северна Македонија
46. Универзитет Југоисточна Европа,Тетово, Северна Македонија
47. Универзитет „Унион-Никола Тесла : Факултет за пословне студии и право, Факултет за стратешки и оперативни менаџмент ,Белград, Србија
48. Универзитет ЕДУКОНС, Сремска Каменица, Србија
49. Висока школа за сметководство и берзанско работење R&B, Белград, Србија
50. Висока пословна школа,Белград, Србија
51. Висока школа модерног бизниса,Белград, Србија
52. Универзитет Булент Ецевит,Турција
53. Бизнис школа ПАР,Ријека, Хрватска
54. Велеучилиште у Шибенику,Шибеник, Хрватска

Прилог 8:

АНКЕТЕН ПРАШАЛНИК ЗА СТУДЕНТИ

Почитувани,

Ве молиме да го пополните овој анкетен прашалник за студенти. Овој прашалник е дел од процесот на Самоевалуација чија цел е процена на квалитетот на нашата Академија

Вашето мислење е важен дел од проценката па Ве молиме искрено и целосно да одговорите на прашањата од прашалникот. Истражувањето е анонимно.

Ви благодариме на соработката!

Статистичка секција:

1. Студиска програма:
 - 1) Оперативен менаџмент
 - 2) Стратегиски менаџмент – стара програма
 - 3) Бизнис менаџмент
 - 4) Стратегиски менаџмент – нова програма 2019/20
2. Во моментот сум студент на:
 - 1) Додипломски студии
 - 2) Постдипломски студии
3. Студент сум на година:
 - 1) 2) 3)

Прашалник (сите прашања се single choice освен во случаите каде е наведено)

1. Во потполност ми се познати и јасни целите на овие студии?
 - 1) Да
 - 2) Не
2. Дали наставните предмети кои се изучуваат водат кон остварување на целите на студиската програма?
 - 1) Да
 - 2) Да, но со исклучок на мал број на предмети
 - 3) Не
3. Програмските материјали се темелно разработени и овозможуваат генерално разбирање на суштината на предметите.
 - 1) Воопшто не се согласувам
 - 2) Не се согласувам

- 3) Ниту се согласувам, ниту не се согласувам
- 4) Се согласувам
- 5) Сосема се согласувам

4. За компетенциите со кои ќе се стекнам со завршувањето на овие студии дознав од:

- 1) Студиските програми
- 2) Од наставниците во текот на студиите
- 3) Не ми е потполно јасно со кои компетенции ќе се стекнам.

5. Ве молиме запишете три компетенции со кои ќе се здобиете со завршувањето на студиите.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

6. Наставниците се соодветно и солидно подготвени за предаваниот материјал:

- 1) Да, сите професори
- 2) Да, поголем дел од наставниците
- 3) Да, но мал број на наставниците
- 4) Не

7. Асистентите/соработниците се соодветно и солидно подготвени за одржување на вежбите:

- 1) Да, сите соработници / асистенти
- 2) Да, поголем дел од соработниците / асистентите
- 3) Да, но мал број на соработници / асистенти
- 4) Не

8. Наставниците се умешни во презентирање на материјалот (разбирливо, го истакнуваат најбитното):

- 1) Да, сите наставници
- 2) Да, поголем дел од наставници
- 3) Да, но мал број на наставници
- 4) Не

9. Генерално, во која мера во текот на студиите се сретнувате со следните наставни методи:

	Многу често	Често	Ретко	Никогаш
1 Класично предавање	1	2	3	4
2 Презентација од страна на студенти	1	2	3	4
3 Дискусија	1	2	3	4
4 Задачи со пишување (есеи, извештаи)	1	2	3	4
5 Групна работа / работа во мали групи	1	2	3	4
6 Играње улоги	1	2	3	4
7 Изработка на модели / продукти	1	2	3	4
8 Учење преку зададени проблеми или проекти	1	2	3	4
9 Студија на случај друго,	1	2	3	4
10 наведете: _____	1	2	3	4

10. Сметам дека:

- 1) Соодносот меѓу теоретскио дел и вежбите е соодветен
- 2) Има многу теоретски дел, а мал дел вежби
- 3) Има многу вежби, а мал дел предавања

11. Материјалите, во вид на основна литература, кои беа ставени на располагање од страна на наставниците, го поуспешија во голема мерка совладувањето на материјалот.

- 1) Да, од сите наставници
- 2) Да, од поголем дел од наставниците
- 3) Да, но од мал број на наставниците
- 4) Не

12. Од страна на наставниците/соработниците се даваат насоки (извори) за користење на дополнителни материјали како печатени материјали, компјутерски програми, CD-ROM, Интернет извори, и слично

- 1) Да, од сите професори
- 2) Да, од поголем дел од професорите
- 3) Да, но од мал број на професори
- 4) Не

13. Генерално, задоволен/а сум од регуларноста на наставните средби (точност на започнување и завршување на часот, редовно одржување, известување за промени во распоредот)

- 1) Да, од сите наставници
- 2) Да, од поголем дел од наставниците
- 3) Да, но од мал број на наставниците
- 4) Не

14. Наставниците ги земаат предвид сугестиите на студентите и соодветно реагираат.

- 1) Да, од сите наставници
- 2) Да, од поголем дел од наставниците
- 3) Да, но од мал број на наставниците
- 4) Не

15. Секогаш кога како студент наидувам на потешкотии во врска со материјалот што треба да се совлада, добивам помош или совет од наставниците.

- 1) Да, од сите наставници
- 2) Да, од поголем дел од наставниците
- 3) Да, но од мал број на наставниците
- 4) Не

16. Наставниците се достапни за студентите во текот на целиот семестар во термините предвидени за консултации.

- 1) Да, од сите наставници
- 2) Да, од поголем дел од наставниците
- 3) Да, но од мал број на наставниците
- 4) Не

17. Соработниците/асистентите се достапни за студентите во текот на целиот семестар во термините предвидени за консултации:

- 1) Да, сите соработници / асистенти
- 2) Да, поголем дел од соработниците / асистентите
- 3) Да, но мал број на соработници / асистенти
- 4) Не

18. Наставниците стимулираат поставување на прашања и поттикнуват дискусии околу сумирање, анализирање, и примена на ново предадениот материјал.

- 1) Да, сите наставници
- 2) Да, поголем дел од наставниците

3) Да, но мал број на наставниците

4) Не

19. Наставниците предизвикуваат заинтересираност за предметите нагласувајќи ја и практичната примена на предметот во иднина.

1) Да, сите наставници

2) Да, поголем дел од наставниците

3) Да, но мал број на наставниците

4) Не

20. Начинот на оценување е темелно и детално објаснет на студентите.

1) Да, сите наставници

2) Да, поголем дел од наставниците

3) Да, но мал број на наставниците

4) Не

21. Генерално, сметам дека оценувањето на моето знаење преку испити, вежби, колоквиуми, проекти, е објективно.

1) Да, сите наставници

2) Да, поголем дел од наставниците

3) Да, но мал број на наставниците

4) Не

22. Наставниците се однесуваат кон студентите со почит.

1) Да, сите наставници

2) Да, поголем дел од наставниците

3) Да, но мал број на наставниците

4) Не

23. Од страна на наставник/соработник мене лично беше понудено добивање на оценка за возврат на:

1) Не

2) Услуга (од моја страна, или од страна на родители/познаници), само од еден наставник

3) Услуга (од моја страна, или од страна на родители/познаници), побарано од повеќе наставници

4) Пари, само од еден наставник

5) Пари, побарано од повеќе наставници

24. Се имам сретнато со инсистирање да купам учебник напишан од професорот/соработникот за да добијам дозвола да го полагам испитот, а од страна на:

- 1) Не
- 2) Да, од еден или двајца наставник/соработници
- 3) Да, од три до пет наставник /соработници
- 4) Да, од повеќе од пет наставници/соработници

25. Во текот на студиите, а од страна на наставниците и соработниците, добивам упатства на кои начини може да се вклучам во:

(дозволено е заокружување на повеќе одговори)

- 1) Истражувачки тимови
- 2) Натпревари
- 3) Компании каде може да се здобијам со искуство како волонтер
- 4) Стипендии за краток студентски престој
- 5) Компании кои имаат потреба од вработување
- 6) Не ги добивам горенаведените податоци

26. Сметам дека студиите ми овозможуваат стекнување на знаења потребни во полето на професијата.

- 1) Да
- 2) Не

27. Сметам дека студиите ми овозможуваат развивање на ставови и вредности потребни во полето на професијата.

- 1) Да
- 2) Не

28. Сметам дека здобиените практични вештини во текот на студиите се адекватна подготовка за професионална работа.

- 1) Да
- 2) Не

29. Генерално, сметам дека на студиите се добивам со добра основа за напредување во мојата работна кариера.

- 1) Да
- 2) Не

30. Сметам дека во партнерските организации развивам способности, вештини и компетенции потребни за идната професија.

1) Да

2) Не

31 - 40. На крај, Ве молиме да го оцените Вашето вкупно задоволство со оценка од 1 до 5, а во врска со:

	Воопшто не сум задоволе н/а	Не сум задоволе н/а	Ниту сум незадоволе н/а/Ниту сум задоволен/ а	Задоволен /а сум	Сосема сум задоволен /а
31. Просториите на БАС(големина)	1	2	3	4	5
32. Просториите на БАС (изглед, мебел)	1	2	3	4	5
33. Библиотека	1	2	3	4	5
34. Достапност на ИТ опрема	1	2	3	4	5
35. Опременост (лаборатории, надгледни средства, и слично)	1	2	3	4	5
36. Студиската програма	1	2	3	4	5
37. Практикуваните методи на настава	1	2	3	4	5
38. Наставниците	1	2	3	4	5
39. Соработниците/асистентите	1	2	3	4	5
40. Менторите во ПО	1	2	3	4	5
41. Клиничарите	1	2	3	4	5

Ви благодариме на соработката!

Прилог 9:

АНКЕТЕН ПРАШАЛНИК ЗА НАСТАВНИЦИ И СОРАБОТНИЦИ

Почитувани,

Ве молиме да го пополните овој анкетен прашалник за наставници и соработници . Овој прашалник е дел од процесот на Самоевалуација на нашата Академија.

Вашето мислење е важен дел од проценката, па Ве молиме искрено и целосно да одговорите на прашањата од прашалникот. Истражувањето е анонимно.

Ви благодариме на соработката!

Прашања за опис на испитаникот

а) Наставно звање _____

) Студиска програма во која изведувате наставата:

- 1) Оперативен менаџмент
- 2) Стратегиски менаџмент
- 3) Бизнис менаџмент
- 4) Стратегиски менаџмент – нова програма 2019/20

Прашања за студиската програма

1. Колку се поврзани Вашето подрачје на студии (областа во којашто имате професионална подготовка) со предметите што сега ги предавате?
 - 1) Целосно се поврзани
 - 2) Делумно се поврзани
 - 3) Не се поврзани
2. Според Вашите информации, дали другите наставници од БАС предаваат во областите за коишто имаат професионална подготовка?
 - 1) Сите
 - 2) Поголемиот број
 - 3) Помал број
 - 4) Никој
3. Во БАС, дали одржувате состаноци со колегите на коишто дискутирате за ефективни практики и стандарди во образованието?
 - 1) Да
 - 2) Не
 - 3) Не знам
4. Ако Да, колку често одржувате вакви состаноци?
 - 1) Еднаш неделно
 - 2) Еднаш месечно
 - 3) Еднаш во неколку месеци
 - 4) Два пати годишно
 - 5) Еднаш годишно
 - 6) Одржуваме ад хок состаноци
5. Дали во БАС се нудат програми за Ваше натамошно стручно усовршување?
 - 1) Да
 - 2) Не
 - 3) Не знам

6. Ако Да, дали Вие сте вклучени во вакви активности?

- 1) Да
- 2) Не

7. Ако Да, колку сте задоволни од програмата за професионален развој?

- 1) Многу сум задоволен/на
- 2) Задоволен/на сум
- 3) Незадоволен/на сум
- 4) Многу сум незадоволен/на

8. Дали сметате дека БАС Ви обезбедува доволно поддршка за Вашиот професионален развој?

- 1) Воопшто нема поддршка
- 2) Има недоволно поддршка
- 3) Има доволно поддршка
- 4) Има исклучително добра поддршка

9- 13 Ве молиме, наведете колку се согласувате со наредните тврдења во врска со Вашата студиска програма (Означете по еден одговор за секое прашање):

		Сосема се согласу вам	Делум но се согласу вам	Ниту се согласу вам ниту не се согласу вам	Делум но не се согласу вам	Воопш то не се согласу вам
9.	Студиската програма му овозможува на дипломантот да го стекне потребниот степен на теориски знаења за работа во својата професија.	1	2	3	4	5
10.	Студиската програма му овозможува на дипломантот да го стекне потребниот степен на практични вештини за работа во својата професија.	1	2	3	4	5
11.	Студиската програма ги исполнува своите цели во поглед на едукативната компонента на мисијата.	1	2	3	4	5
12.	Студиската програма ги исполнува своите цели во поглед на истражувачката компонента на мисијата.	1	2	3	4	5
13.	Студиската програма ги исполнува своите цели во поглед на апликативната компонента м.	1	2	3	4	5

14. Ве молиме наведете дали во изминатите 2 години сте учествувале во истражувачка активност на Вашата студиска програма, во својство на истражувач?

- 1) Да
2) Не

15. Ако ДА, Ве молиме наведете ги истражувањата во кои сте учествувале:

- 16-17 Ве молиме, според Вашите информации, проценете ја етичноста на наставниците и соработниците од БАС (под етичност во смисла на прашањето се подразбира НЕ земање/барање пари или услуги во замена за оценка или упис, НЕ условување на студентите да купуваат учебници на кои самите професори се автори за да можат да полагаат испит и слично) :

	Сите	Погол емиот број	Помал број	Ниту еден
16. Професорите од мојата студиска програма се однесуваат етично.	1	2	3	4
17. Соработниците од мојата студиска програма се однесуваат етично.	1	2	3	4

- 18-25 Ве молиме да го оцените Вашето вкупно задоволство во врска со следните карактеристики на Вашата студиска програма: (Означете по еден одговор за секое прашање)

	Воопш то не сум задово лен	Не сум задово лен	Ниту сум незадо волен/ Ниту сум задово лен	Задово лен сум	Сосема сум задово лен
18. Просториите на БАС (големина)	1	2	3	4	5
19. Просториите на БАС (изглед, мебел)	1	2	3	4	5
20. Библиотека	1	2	3	4	5
21. Достапност на ИТ опрема	1	2	3	4	5
22. Практикуваните методи на настава	1	2	3	4	5
23. Опременост (лаборатории, надгледни средства, и сл. слично)	1	2	3	4	5
24. Стручноста на професорите	1	2	3	4	5
25. Стручноста на предавачите	1	2	3	4	5
26. Стручноста на соработниците	1	2	3	4	5

27-29 Ве молиме проценете ја достапноста на професорите и соработниците од БАС за студентите:

		Сите	Поголемиот број	Помал број	Ниту еден
27.	Генерално, наставниците се достапни за студентите во текот на целиот семестар во термините предвидени за консултации.	1	2	3	4
28.	Генерално, соработниците се достапни за студентите во текот на целиот семестар во термините предвидени за консултации.	1	2	3	4

29. Според вашите информации проценете ја општо земено, стручноста на наставниците, соработниците и менторите од БАС на скала од 1 до 6 (1 - многу ниска, 6 - многу висока)

1)	Професори	1 Многу ниска	2	3	4	5	6 Многу висока
2)	Предавачи	1 Многу ниска	2	3	4	5	6 Многу висока
3)	Соработници	1 Многу ниска	2	3	4	5	6 Многу висока
4)	Ментори од ПО	1 Многу ниска	2	3	4	5	6 Многу висока

Ви благодариме на соработката!

Прилог 10:

АНКЕТЕН ПРАШАЛНИК ЗА МЕНТОРИТЕ ОД ПАРТНЕРСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА БАС

Почитувани,

Овој прашалник е дел од процесот на Самоевалуација на Бизнис академија Смилевски.

Вашето мислење е важен дел од проценката, Ве молиме искрено и целосно да одговорите на прашањата од прашалникот.

Ви благодариме на соработката!

I – Дел: прашања за опис/идентификација на фирмата/

Име на фирмата/претпријатието

Област на дејност

Од кога постои/година на формирање

Големина (број на вработени/хонорарци)

II – Дел: прашања за опис/идентификација на менторот/

Име и презиме

Функција во фирмата/претпријатието

Образование

Возраст/Стаж во фирмата

1. Во која мера ви се познати целите на студиската програма и целите на Теренската студентска практика

- 1) Воопшто не ми се познати
- 2) Делумно ми се познати
- 3) Во целост ми се познати

2. Во која мера ви е познато кои компетенции/вештини ги развива студиската програма кај студентите?

- 1) Воопшто не ми се познати
- 2) Делумно ми се познати
- 3) Во целост ми се познати

3. Во која мера ги вклучувате студентите?

- 1) Набљудување на процесите
- 2) Делумно учество во процесите (работаат со ваша помош)
- 3) Им доверувате самостојна задача

- 3-4 **Ве молиме, наведете колку се согласувате со наредните тврдења (означете по еден одговор за секое тврдење:**

	Сосем се согласувам	Делумно се согласувам	Ниту се согласувам ниту не се согласувам	Делумно не се согласувам	Воопшто не се согласувам
3. Студентите како резултат на студирањето во БАС го стекнуваат потребниот степен на теориски знаења за работа во мојот сектор/гранка/фирма.	1	2	3	4	5
4. Како резултат на поставеноста на теренската студентска пракса се очекува студентот да се стекни со потребниот степен на практични вештини кои вие како ментор им ги пренесувате.	1	2	3	4	5

- 5-10 **Ве молиме да го оцените Вашето задоволство во врска со следните карактеристики на студентот за време на реализација на ТСП/ата: (Означете по еден одговор за секое прашање)**

	Воопшто не сум задоволен	Не сум задоволен	Ниту сум незадоволен/Ниту сум задоволен	Задоволен сум	Сосема сум задоволен
8. Односот кон работата	1	2	3	4	5
9. Односот кон вработените	1	2	3	4	5
10. Односот кон менторот	1	2	3	4	5

11. **Дали според Ваша проценка, студентите (земајќи ги во предвид резултатите од изведувањето на ТСП) имаат можност за идно ангажирање во Вашата фирма/претпријатие?**

- 1) Да
2) Не

Ви благодариме на соработката!

Прилог 11:

АНКЕТЕН ПРАШАЛНИК ЗА ВРАБОТЕНИ ДИПЛОМАНИ НА БАС

Почитувани,

Ве молиме да го пополните овој анкетен прашалник за вработени дипломанти на БАС. Овој прашалник е дел ПРОЦЕСОТ НА Самоевалуација на БАС.

Вашето мислење е важен дел од проценката, Ве молиме искрено и целосно да одговорите на прашањата од прашалникот. Истражувањето е анонимно.

Ви благодариме на соработката!

Статистичка секција:

1. Студиска програма: Оперативен менаџмент
2. Во моментот сум вработен во:

3-5 **Ве молиме, наведете колку се согласувате со наредните тврдења (означете по еден одговор за секое тврдење:**

	Сосем се согласу вам	Делумн о се согласу вам	Ниту се согласу вам	Делумн о не се согласу вам	Воопшт о не се согласу вам
3. Во текот на студирањето го стекнав потребниот степен на теориски знаења за работа во оваа фирма.	1	2	3	4	5
4. Во текот на студирањето го стекнав потребниот степен на практични вештини за работа во оваа фирма т.е на работното место на кое сум примен.	1	2	3	4	5
5. Благодарение на усвоените знаења и вештини од студирањето во БАС добив шанса за унапредување	1	2	3	4	5

6. **Дали за вас имаше потреба од дополнителна обука (знаења или практични вештини) за работното место за кое сте примени или унапредени?**
- 1) Да
 - 2) Не

Прилог 12:

ИНТЕРВЈУ ЗА ОСНОВАЧИТЕ НА БАС
за потребите на Самоевалуацијата 2017-2019 година

Име и презиме: _____

Позиција: _____

- Како се подржува автономијата? (избор на наставнички и соработнички кадар, избор на студенти, менаџмент на средствата и можности за создавање сопствени фондови);
- Со кои проблеми се соочува менаџментот во остварувањето на зацртаната мисија?
- За какви промени/подобрувања на квалитетот размислува менаџментот?
- Кои се академските приоритети на високообразовната установа?
- Која студиска програма, научни подрачја на истражување, ги оценува за приоритетни:
- Каква е врската на БАС со партнерските организации?
- Каква е релацијата на установата кон општеството. Високообразовните установи во земјата, во регионот, во Европа и во светот?
- Каков е степенот на централизација и децентрализација?
- Каква е политиката на установата во однос на меѓународната соработка?

Прилог 13:

ЧЕК ЛИСТА ЗА АНАЛИЗА НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

Опис	ОПЕРАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ		СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ СТАРА ПРОГРАМА		БИЗНИС МЕНАЏМЕНТ		СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ НОВА ПРОГРАМА	
	да	не	да	не	да	не	да	не
Во студиската програма е дефинирана општата цел								
Во општата цел се препознаваат професионалните придобивки								
Во општата цел се препознаваат академските придобивки								
Постои информативна брошура за студенти во која е наведена општата цел на студиската програма								
Постои информативна брошура за работодавци во која е наведена општата цел на студиската програма								
Во студиската програма се наведени компетенциите што се стекнуваат со нејзиното изучување								
Описот на компетенциите содржи знаења								
Описот на компетенциите содржи вештини за работа								
Описот на компетенциите содржи мета-когнитивни и/или комуникациски вештини								
Наведени се областите во кои дипломантот може да се вработува								
Постои информативна брошура за студенти во која се наведени компетенциите што се стекнуваат со изучување на студиската програма								
Постои информативна брошура за работодавци во која се наведени компетенциите што се стекнуваат со изучување на студиската програма								
Во студиските програми се дадени наставните предмети кои ќе се изучуваат								
Предметите се распределени по семестри и назначено е нивото на нивната задолжителност								
Дадена е информација за меѓусебна поврзаност меѓу предметите од аспект на предност низ семестрите или годините при студирањето								
Дадена е информација за можноста за избор на предмети од други студиски програми								

Прилог 14:

**ЧЕК ЛИСТА ЗА АНАЛИЗА НА ПРЕДМЕТНИТЕ ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ ПО
НАСТАВНАТА ОБЛАСТ _____ или НАСТАВЕН ПРЕДМЕТ _____**

Опис	присуство	
	да	не
Во предметните програми се наведени оперативните цели кои го опфаќаат когнитивно подрачје		
Во предметните програми се наведени оперативните цели кои го опфаќаат афективното подрачје		
Оперативните цели во предметните програми се поврзани со целта на студиската програма		
Оперативните цели во предметните програми се дефинирани како активности кои ќе се реализираат		
Оперативните цели во предметните програми се дефинирани како очекувани резултати		
Описот на компетенциите содржи знаења		
Описот на компетенциите содржи вештини за работа		
Компетенциите што се среќаваат во предметните програми произлегуваат од општите компетенции на студиската програма		
Компетенциите се дефинирани бихевиорално (преку видливи и мерливи дејствија)		
Во предметните програми е наведено како ќе се мерат/оценуваат компетенциите		
Во предметните програми се наведени методите на настава и учење		
За методите на настава и учење се дадени кратки описи		
Методите на настава и учење што се дадени во предметните програми произлегуваат од оперативните цели на предметот и програмата		
Методите на настава и учење што се дадени во предметните програми водат кон компетенциите определени со предметната програма		
Освен темите, во предметните програми дадена е распределеност на содржините и предвиден број на часови		
Во предметните програми се дадени видовите активности за предметот (предавања, вежби, лабораториски вежби, домашни работи, проекти и сл.) со предвиден број на часови за различните видови активности		
Во предметните програми даден е список на материјали, учебници, прирачници, и др. извори на учење		
Наведени се извори за учење соодветни на јазикот/ јазиците на настава на Академијата		
Наведени се начините на оценување		
Наведени се барањата што треба да се исполнат и нивното влијание на оценката		
Процентот на времето предвидено за предавања од вкупното време за наставниот предмет е	процент	
Процентот на времето предвидено за менторство од вкупното време за наставниот предмет е	процент	
Процентот на времето предвидено за вежби од вкупното време за наставниот предмет е	процент	
Процентот на времето предвидено за консултации од вкупното време за наставниот предмет е	процент	
Процентот на времето предвидено за самостојна работа од вкупното време е	процент	
Процентот на времето предвидено за пракса надвор од Академијата од вкупното време е	процент	

Прилог 15:

ЧЕК ЛИСТА ЗА АНАЛИЗА НА ВЕБ СТРАНАТА

Опис	присуство	
	да	не
На веб страната на Академијата има информации за нејзината локација (адреса)		
На веб страната на Академијата има информации за адресата на дисперзираното одделение		
На веб страната на Академијата има контакт информации (телефонски број, факс, е-пошта)		
На веб страната на Академијата постирани се документи (пр. решение за основање, акредитација) врз основа на кои институцијата има право да работи		
На веб страната на Академијата постиран е нејзиниот Статут		
На веб страната на Академијата постирани се други документи врз основа на кои е регулирана работата на институцијата (правилници, одлуки)		
На веб страната на Академијата постирани се информации за формирањето, почетоците, развојот и сегашниот статус на институцијата		
Постирана е експлицитна изјава за визијата на Академијата		
Постирана е експлицитна изјава за мисијата на Академијата		
Постирани се информации за потребата од формирање на институцијата и нејзината цел		
На веб страната на Академијата постиран е органограм на институцијата		
На веб страната на Академијата има информации за органите на управување на Академијата		
Постирани се контакт-информации за наставниот, соработничкиот и друг кадар по студиски програми и наставни предмети во Академијата		
Постирани се кратки биографии за наставниот и соработничкиот кадар		
Постирани се студиските програми за сите степени		
На веб страната на Академијата може да се најдат информации за општата цел на студиската програма		
На веб страната на Академијата се постирани информации за компетенциите со кои се стекнуваат студентите од соодветната студиска програма		
Постирани се наставните програми во рамките на студиските програми		
На веб страната се постирани информации за предметите во студиските програми и нивниот статус (задолжителни, изборни)		
Постирани се информации за најзначајните истражувачки проекти на Академијата		
Постиран е список на завршени истражувачки проекти на Академијата		
Постиран е список на тековни истражувачки проекти во Академијата		
На веб страната има информации за членството на Академијата во институции		
На веб страната има информации за соработка со други институции и линкови кон другите институции		
На веб страната е постиран годишниот извештај на Академијата		
На веб страната постои посебен дел за студентите		
Информациите наменети за студентите, а се од приватна природа НЕ се достапни за секој посетител на веб страната		
Постирани се информации за можностите за волонтирање, практична работа и вработување на студентите		

Прилог 16:

Фидбек за реализираната настава и изведбата на наставникот во _____
семестар во студиската _____ година

Наставник: _____

Предмети: _____

Резултати од евалуацијата на студентите:

Евалуациони критериуми		Оценка (скала од 1 до 4) СП/НП
1.	Наставникот е соодветно подготвен за настава.	
2.	Наставата кај овој наставник е разбирлива и динамична.	
3.	Наставникот предизвикува заинтересираност за предметот нагласувајќи ја практичната примена на ученото во иднина.	
4.	Наставникот за време на наставата користи соодветни студии на случај или вежби.	
5.	Наставникот умее да презентира и користи јасни презентации.	
6.	Наставникот има добри комуникациски вештини и создава пријатна атмосфера за работа	
7.	Наставникот за време на наставата покажува задоволство во работата.	
8.	Наставникот успева да го задржи вниманието на студентите до крајот на наставата.	
9.	Наставникот ги поттикнува студентите на активност и ги стимулира да поставуваат прашања.	
10.	Наставникот рационално го искористува времето предвидено за настава и ги насочува студентите кон самостојна работа.	
11.	Наставникот стои на располагање за консултации.	
12.	Наставникот објективно ги оценува резултатите од работата на студентите.	
13.	Наставникот им овозможува на студентите користење на додатна литература за подготовка на испитот/колоквиумот.	
14.	Наставникот на поставените прашања одговара стручно и спремно.	
15.	Наставникот спрема студентите се однесува коректно и со почит.	
16.	Наставникот наставата ја одржува редовно и на време.	
17.	Која оценка би му ја дале на овој наставник (скала од 1 до 5)?	

Што во работата на овој наставник особено Ви се допаѓа?

Што во работата на овој наставник треба да се подобри?

Врз основа на анализата направена на евалвациите за наставникот и врз основа на почитувањето на обврските за наставниците во БАС, _____ покажува _____.

Во текот на _____ семестар од студиската _____ година, наставникот _____ ја водел педагошката евиденција на образовниот портал за сите предмети за кои беше ангажиран.

Наставникот на образовниот портал на студентите им има понудено

- основна и дополнителна литература за изучување на предметите,
- има поставено оперативна програма
- и ги има поставено презентациите/материјалите кои ги користи за време на наставата.

Наставникот редовно ги оценува останатите компоненти што ја формираат оценката: присуство, проектен извештај и активност на студентите. ДА/НЕ

Наставникот редовно ги пополнува сите пријави од испит, а редовно ги пополнува и индексите на студентите. ДА/НЕ